

**Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare**

2

**Primele bilanțuri
ale Proiectului Twinning**

2

**Oportunitățile pieței
nebankare rămân
neexplorate**

4

Camera de Comerț și Industrie a lansat Centrul de mediere

**Camera de Comerț și
Industrie a Republicii
Moldova a lansat ieri Centrul
de mediere – o subdiviziune
ce va oferi operatorilor
economici instrumente
alternative privind
soluționarea disputelor
și litigiilor survenite în
activitatea comercială,
informează MOLDPRES.**

În discursul său, Valeriu Lazăr, președinte al CCI, a subliniat că prin intermediul acestui Centru, instituția pe care o conduce își propune să ofere mediului de afaceri autohton încă un mecanism alternativ de soluționare a divergențelor comerciale, într-un mod eficient din punct de vedere al timpului, dar și al costurilor. „Noile realități generează noi provocări și oportunități, iar activitatea economică, inevitabil, implică și dispute sau neînțelegeri. Astfel, Centrul de mediere vine în întâmpinarea operatorilor economici, pentru a le soluționa divergențele mai rapid cu costuri minime, or, pentru oamenii de afaceri contează atât banii, cât și promptitudinea soluției și integritatea reputației”, a afirmat Valeriu Lazăr.

Prezent la eveniment, ministrul în exercițiu al Justiției, Vladimir Cebotari, a apreciat lansarea Centrului de mediere de către CCI și a accentuat că acest instrument, care deja este aplicat în mai multe state, „poate salva relațiile dintre partenerii de afaceri și le va permite să genereze bani, dar nu să-i cheltuie”.

Lansarea Centrului respectiv a fost apreciată și de către Phil Batson, Ambasadorul Extraordinar și

Plenipotențiar al Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord în Republica Moldova. Diplomatul s-a arătat convins că medierea are un rol foarte important în afaceri, pentru a reduce corupția și pentru soluționarea litigiilor dintre antreprenori. „Dezvoltarea mecanismului de mediere va oferi moldovenilor o situație în care vor avea de câștigat toți, iar Marea Britanie va susține acest sistem în Republica Moldova”, a accentuat Ambasadorul.

„Apelând la serviciile noastre, agenții economici vor putea soluționa conflictele pe cale amiabilă, în condiții de neutralitate, imparțialitate și confidențialitate, fiind aju-

tați de un mediator. Astfel, aceștia nu doar că vor economisi timp și vor evita stresul din instanțele de judecată, dar vor fi ei acei care influențează rezultatele disputei. Nu întâmplător Centrul promovează ideea că mediul de afaceri este cel care deține controlul asupra dosarului”, a specificat Andrei Balan, directorul Centrului de mediere.

Sursa citată a mai informat că Centrul va avea următoarele atribuții: asistarea părților în procesul de mediere și facilitarea soluționării litigiilor comerciale, promovarea și explicarea avantajelor medierii în rândul agenților economici, organizarea întrunirilor, ședințelor

de lucru, seminarelor, conferințelor pentru examinarea problemelor și chestiunilor legate de mediere etc.

Centrul de mediere a fost creat în conformitate cu decizia Consiliului CCI din 19.12.2014 în cadrul Camerei de Comerț și Industrie, cu suportul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare în cadrul unui proiect de reformare a sectorului justiției, implementat de Centrul pentru Rezolvarea Eficientă a Conflictelor și se înscrie în Strategia de reformare a sectorului justiției, ținând oferirea mecanismelor alternative de soluționare a disputelor.

MOLDPRES

**Curs valutar
2.12.2015**

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	19.9802
EUR	1	21.1720
UAH	1	0.8334
RON	1	4.7481
RUB	1	0.3001

CAPITAL Market

**ÎN ATENȚIA
SOCIETĂȚILOR
PE ACȚIUNI!**

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:
ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

AVIZ

Redacția ziarului „Capital Market” desfășoară un tender pentru selectarea unei companii de audit pentru a audita activitatea Întreprinderii de Stat „Capital Market”. Companiile de audit pot depune cererile până la 15 decembrie 2015.

**Informații suplimentare
la numărul de telefon:
022 22 77 58.**

AVIZ

Redacția ziarului „Capital Market” desfășoară un tender pentru instituțiile ce oferă servicii de tipografie. Cererile pot fi depuse până la 15 decembrie 2015.

**Informații suplimentare
la numărul de telefon:
022 227758.**

În atenția societăților pe acțiuni înregistrate la Bursa de Valori a Moldovei la data de 15 martie 2015!

În vederea executării prevederilor Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 60/8 din 13.11.2015 „cu privire la eliberarea autorizației de sistem multilateral de tranzacționare”, „Bursa de Valori a Moldovei” SA aduce la cunoștință că valorile mobiliare ale societăților pe acțiuni admise spre tranzacționare la BVM la data de 15.03.2015 urmează a fi considerate admise spre tranzacționare în cadrul MTF al BVM.

În caz dacă până la data de 28.12.2015 (data expirării termenului prevăzut la pct. 5 al Hotărârii CNPF) societățile pe acțiuni nu prezintă la BVM un refuz în scris, valorile mobiliare ale acestora se consideră tacit admise spre tranzacționare în cadrul MTF. Refuzul societății privind admiterea valorilor mobiliare spre tranzacționare în cadrul MTF este exprimat prin decizia Consiliului sau Adunării generale a acționarilor ale emitentului.

Emitenții valorilor mobiliare admise spre tranzacționare în cadrul MTF trebuie să se conformeze prevederilor art. 27.13 al Regulilor MTF al Bursei de Valori a Moldovei, publicate în Monitorul Oficial nr. 311-316 din 20.11.2015 și pe pagina web oficială a BVM www.moldse.md.

Notă: Acest anunț nu este destinat emitenților înregistrați pe piața reglementată.

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul Capital Market în toate oficiile “Poșta Moldovei” din țară sau la distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
Agenția “Ediții Periodice” (022) 233740

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 26 noiembrie 2015 a avut loc ședința ordinară a Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Având în vedere neexecutarea prevederilor Hotărârii CNPF „Cu privire la prescrierea brokerului de asigurare „BROKER EXPERT” SRL de a respecta condițiile de licențiere din domeniul asigurărilor”, în temeiul stipulărilor Legilor “Cu privire la asigurări” și „Privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător”, Consiliul de administrație a aprobat hotărârea prin care se sancționează Brokerul de Asigurare „BROKER EXPERT” SRL cu amendă, care se transferă la bugetul de stat. De asemenea, se prescrie repetat brokerului în cauză respectarea condițiilor de licențiere prin asigurarea corespunderii administratorului cerințelor stabilite de legislație, precum și se avertizează Brokerul de asigurare „BROKER EXPERT” SRL cu retragerea licenței eliberate pentru desfășurarea activității de intermediere în asigurări în cazul neexecutării prescripțiilor hotărârii și despre necesitatea respectării necondiționate a prevederilor legislației în domeniul asigurărilor, urmând ca despre executarea prevederilor hotărârii să fie informată Comisia Națională a Pieței Financiare în termen de 15 zile.

Urmare a examinării cererilor depuse, Consiliul de administrație a decis să elibereze CIA „ASITO” SA acordul prealabil pentru extragerea mijloacelor bănești obținute din dobânzile aferente valorilor mobiliare de stat din contul de depozit deschis la BC „MOLDINDCONBANK” SA și plasarea acestora la contul curent deschis la aceeași bancă.

Examinând cererile prezentate, Consiliul de administrație a acceptat reperfectarea licențelor:

– Companiei de Asigurări „ALLIANCE INSURANCE GROUP” SA seria CNPF nr. 000835, eliberată la 16 ianuarie 2009 pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu completarea clasei a 9-a a „Condițiilor de asigurare complexă în agricultură” cu „Condițiile de asigurare facultativă a tehnicii și inventarului agricol”.

– Companiei de Asigurări “KLASSIKA ASIGURĂRI” SA seria CNPF nr. 000795, eliberată la 2 august 2010, pe termen

nelimitat, pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu excluderea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: str. Kievului 128, mun. Bălți; str. Ștefan cel Mare 41, mun. Bălți; str. Gundanov 7, or. Drochia; str. 31 August 13v, nr. 3, or. Cahul; str. Lenin 204B, bir. 3, mun. Comrat; bd. Decebal 91, mun. Chișinău; str. Lenin 54, or. Ceadâr-Lunga; str. C. Brâncuși 3, mun. Chișinău; str. Bănulescu Bodoni 45, of. 101, mun. Chișinău; str. Pușkin 26, of. 8, mun. Chișinău; str. Pușkin 26, mun. Chișinău; str. Albișoara 4, mun. Chișinău.

– Companiei de Asigurări “MOLDOVA-ASTROVAZ” SA seria CNPF nr. 000696, eliberată la 22 aprilie 2011, pe termen nelimitat, pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu excluderea: Clasei 8 “Asigurările de incendiu și de alte calamități naturale” și a Clasei 13 “Asigurările de răspundere civilă generală”.

– Brokerului de Asigurare-Reasigurare „SOCIÉTÉ DE COURTAGE” SRL seria CNPF nr. 000710, eliberată la 1 martie 2013, pe termen nelimitat, pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și reasigurări a brokerului, prin schimbarea denumirii din Broker de Asigurare-Reasigurare „BLAJCO ASIST” SRL în Broker de Asigurare-Reasigurare „SOCIÉTÉ DE COURTAGE” SRL, cu eliberarea unui nou formular de licență.

Totodată, s-a decis să fie retrasă licența Brokerului de Asigurare-Reasigurare “MCA-BROKER” SRL seria CNPF nr. 000736, eliberată la 16 august 2013, valabilă pe un termen nelimitat, pentru dreptul de a desfășura activitatea de intermediere în asigurări și reasigurări a brokerului.

Consiliul de administrație a avizat modificările și completările operate în Statutul Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule.

În urma examinării cererilor prezentate, Consiliul de administrație a avizat înregistrarea de stat a modificărilor operate în documentele de constituire ale Societății de Asigurare-Reasigurare „MOLDCARGO” SA privind: a) modificarea adresei juridice a Reprezentanței Bălți din str. Ștefan cel Mare 76A, mun. Bălți în str. Kiev 128, mun. Bălți; b) excluderea

Reprezentanței Edineț amplasată pe adresa: str. Cirimpei 68, or. Edineț, precum și înregistrarea de stat a modificărilor operate în datele aceleiași societăți, înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice la Oficiile Teritoriale ale Camerei Înregistrării de Stat.

Consiliul de administrație al CNPF a aprobat înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare a:

– valorilor mobiliare conform dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale societății pe acțiuni “RADIATOR” în sumă de 8134807 lei, în număr de 173081 acțiuni ordinare nominative cu VN-47 lei din contul convertirii datoriilor creditoriale.

– reducerii capitalului social al Societății pe acțiuni „UNITATE” cu 774 655 lei prin micșorarea valorii nominale de la 10 lei la 5 lei. Capitalul social al societății după reducere va constitui 774 655 lei, fiind divizat în 154 931 acțiuni ordinare nominative cu VN de 5 lei.

Examinând cererea și materialele prezentate, Consiliul de administrație a autorizat reorganizarea Societății pe acțiuni “DRUM-11” prin dezmembrare (separare) cu transmiterea unei părți din patrimoniu la societatea nou fondată SRL „TOP DRUMURI”.

Întru executarea Hotărârii irevocabile a Judecătoriei Centru din 29.01.2014, în cadrul ședinței s-a anulat Hotărârea CNPF “Cu privire la modificarea Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 18/9 din 14.05.2010 “Cu privire la autorizarea reorganizării unor societăți pe acțiuni”.

Examinând rezultatele controlului complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către AEÎ „CIUCIULEA”, Consiliul de administrație a hotărât să inițieze procedura de tragere la răspundere contravențională a directorului executiv al asociației în cauză, luând act de conformarea AEÎ „CIUCIULEA” la situația din 31.10.2015 cerințelor pct. 12 din Normele de prudență financiară.

Ca rezultat al examinării actelor prezentate, Consiliul de administrație a avizat radierea din Registrul de stat al persoanelor juridice a Asociației de Economii și Împrumut a Cetățenilor „DIN MINGIR” cu sediul în satul Mingir, raionul Hâncești, în urma lichidării.

Hâncești, în urma lichidării.

În scopul verificării respectării legislației în domeniul birourilor istoriilor de credit, la ședință s-a decis inițierea controlului complex al activității Întreprinderii Mixte „BIROUL DE CREDIT” SRL pentru perioada 01.01.2013-30.11.2015.

Primele bilanțuri ale Proiectului Twinning

Uniunea Europeană a lansat un Proiect Twinning în domeniul reglementării și supravegherii prudențiale a pieței financiare nebankare din Moldova.

Proiectul intitulat “Dezvoltarea și consolidarea capacităților operaționale și instituționale ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare în domeniul reglementării și supravegherii prudențiale” este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Autoritatea Poloneză de Supraveghere Financiară (KNF).

Lansat la 12 august 2015, proiectul a făcut primele bilanțuri. Despre ele au raportat experții KNF Joanna Lipowczan și Grzegorz Wasik oficialilor din Uniunea Europeană – Ecaterina Yakovleva, lider proiect UE și Srichander Ramaswamy, consilier UE al prim-ministrului RM.

Astfel, în perioada de raportare a Proiectului Twinning a fost atestată prima contribuție la realizarea angajamentelor Republicii Moldova, prevăzute în fostul Acord de Parteneriat și Cooperare între Uniunea Europeană și Republica Moldova, abrogat și substituit cu Acordul de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele-membre, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte.

A fost notat că acțiunile întreprinse în primul trimestru de implementare a proiectului în cauză s-au desfășurat conform agendei de lucru întocmite anterior. Raportorii s-au referit, în acest sens, la conferința de lansare organizată în comun cu partenerii moldoveni și polonezi, cu scopul de a oferi un

prim contact oficial pentru toate părțile interesate implicate în proiect.

La conferință au participat reprezentanți ai Delegației UE în Republica Moldova, ai Ambasadei Republicii Polone la Chișinău, Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova, CNPF, KNF, precum și ai BNM, Bursei de Valori din Moldova, Depozitarului Național, ai societăților de investiții, societăților de registru, companiilor de asigurări și asociațiilor de economii și împrumut.

Având ca obiectiv dezvoltarea cadrului conceptual de supraveghere bazată pe riscurile pieței financiare nebankare, prima misiune de experți ai KNF a venit cu recomandări vizând implementarea supravegherii bazate pe risc în sectorul asigurărilor, despre care s-a discutat în cadrul atelierului de lucru.

În aceeași ordine de idei, în raportul de bilanț al primului trimestru al proiectului Twinning, s-a menționat și organizarea atelierului de lucru pentru CNPF și participanții pieței privind combaterea abuzului pe piața de capital (manipularea pieței și tranzacțiile insider). Expertul KNF a prezentat aspectele practice cu privire la informațiile privilegiate, manipularea pieței și abuzul pe piață din perspectiva normelor relevante ale UE. Experții polonezi au elaborat generalizări privind capacitatea CNPF în domeniul combaterii abuzurilor de piață, inclusiv aspectele ce definesc informațiile despre insideri, dezvăluirea informației de către emitenți, publicarea cu întârziere a informațiilor privilegiate, dezvăluirea ilegală (neautorizată) a informațiilor privilegiate, comportamentul legitim, sondajele de piață, practicile de piață admise, listele cu insideri, tranzacțiile realizate de personalul de conducere, tranzacțiile suspecte etc.

Deși proiectul se află la stadiul inițial, au fost evidențiate tendințe pozitive ce s-au făcut observate, precum și disponibilitatea părților antrenate în materializarea acestuia de a contribui în măsura competenței la finalizarea lui cu brio în noiembrie 2017.

Serviciul de presă al CNPF

Leonid Talmaci: „Invidia ca boală incurabilă”

Alegerea acestei denumiri pentru prezentul articol nu este deloc întâmplătoare. Suntem convinși că citindu-l integral, veți înțelege esența reală a informației prezentate.

Moldindconbank pe parcursul mai multor ani a înregistrat una din cele mai dinamice creșteri a indicatorilor de volum și de calitate din sistemul bancar autohton. Astfel, activele băncii au crescut în perioada anilor 2007-2014 de la 3,6 miliarde lei până la 13,3 miliarde lei sau de 3,7 ori. Portofoliul de credite, de asemenea, a înregistrat o ascensiune extraordinară, crescând în perioada analizată mai bine de 3,3 ori. Depozitele băncii (persoane fizice și juridice) care, de altfel, pot fi caracterizate ca barometrul de încredere al clienților față de bancă, de asemenea, s-au majorat esențial în perioada analizată, crescând mai mult de 3,2 ori.

Cineva poate să spună că acestea sunt „meritele” perioadelor precedente. Putem spune și așa, dacă nu ar fi și performanțele anului 2015. Rezultatele activității Moldindconbank pentru 10 luni ale anului 2015 au avut o ascensiune și mai pronunțată, activele băncii depășind suma de 16 miliarde de lei, ceea ce înseamnă o creștere de peste 2,76 miliarde de lei sau cu 20,8% mai mult față de începutul anului.

Moldindconbank este a doua bancă după mărimea portofoliului de credite din sistemul bancar al Republicii Moldova atingând cifra de peste 10,3 miliarde de lei, pe când după creșterea volumului de credite acordate economiei naționale, în 10 luni ale anului 2015, Banca s-a plasat pe primul loc revenindu-i, practic, 50% din creșterea creditelor per total pe sistem.

Moldindconbank este, practic, și cel mai mare creditor al statului, având în prezent investite peste 850 milioane de lei în valori mobiliare de stat emise de Guvernul Republicii Moldova.

De asemenea, putem menționa că calitatea activelor Moldindconbank este una foarte bună și aceasta ne-o demonstrează cota creditelor neperformante în totalul portofoliului de credite al băncii care constituie 7,78%, pe când media pe sistem depășește 9,8%.

La fel stau lucrurile și la capitolul depozite la vedere și la termen, atrase de la clienți. Cum am menționat mai sus, depozitele unei bănci sunt barometrul care atestă stabilitatea și încrederea clienților față de bancă. Iar soldul de 8,4 miliarde înregistrat la 31.10.2015 și creșterea sa cu peste 2,9 miliarde (dintre care 1,8 miliarde de lei la termen și peste 1,1 miliarde de lei la vedere) vin să confirme această afirmație.

Un lucru este de remarcat, că activele lichide ale băncii la 31.10.2015 au constituit suma de peste 5,5 miliarde de lei sau, atenție!, aproape 65% din totalul depozitelor la termen.

Îmi pare rău că sunt nevoit să apelez la termenii și indicatorii prea sofisticati pentru unii cititori, însă doar așa pot argumenta de ce Invidia poate produce nu doar disconfort pentru unii, dar poate afecta și integritatea sistemului bancar al R. Moldova.

În ultima perioadă am asistat la apariția în unele surse mass-media a mai multor informații cu caracter speculativ care se referă la „implicarea băncii în tranzacții de spălare de bani”. Sincer, mă gândeam să nu dau importanță unor zvonuri care nu au nimic comun cu realitatea, însă onoarea mea de bancher cu o bogată istorie în spate nu mi-a permis să rămân „indiferent”.

Referitor la acuzațiile nefondate aduse Băncii privind implicarea în activități de spălare de bani, Vă asigur și Vă garantez că toate operațiunile efectuate pe parcursul anului 2013, cât și pe parcursul întregii sale activități au fost efectuate în strictă conformitate cu legislația Republicii Moldova și a actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei. MICB a îndeplinit deciziile judecătorești, cât și deciziile executorilor judecătorești care sunt obligatorii spre executare pentru orice entitate conform legislației în vigoare.

Totodată, nu există dovezi pertinente că acești bani, care au trecut prin sistemul bancar autohton (inclusiv MICB), ar fi fost obținuți ilegal de către deținătorii lor și, respectiv, nu pot fi calificate aceste acțiuni ca legalizare a veniturilor ilicite. Astfel, nu poate fi vorba de spălare de bani. A avut loc un exod, o migrare a resurselor financiare (a banilor) din Federația Rusă în UE. Iar acest lucru îl spun cu certitudine, fiindcă personal am examinat situația și m-am convins de veridicitatea acestor informații.

De asemenea, este de menționat faptul că MICB a raportat toate tranzacțiile conform legislației în vigoare către CNA, dar a prezentat și toate informațiile relevante către Banca Națională a Moldovei. Iar „eforturile MICB sunt considerabile și au contribuit la valoarea adăugată procesului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului în R. Moldova”, se menționează în scrisoarea CNA din august 2014.

Toată această situație, inclusiv acuzațiile permanente care sunt absolut nefondate, duc la creșterea tensiunii în societate. Astfel, ar fi oportun ca atât organele de supraveghere, cât și instituțiile abilitate să reacționeze pentru a elucida și a tempera spiritele în acest domeniu.

Sub pretextul unor intenții nobile de a proteja sistemul bancar de diferite activități pretinse a fi ilegale de așa-numiții „analști și experți” în activitatea bancară, de fapt se țintește unul din cei mai durabili piloni din sistemul bancar al R. Moldova.

Noi credem că scopul este cu totul altul. Și acest scop se reduce iarăși la boala incurabilă a invidiei de care suferă „cineva” care nu vrea să se împace cu faptul că o bancă din R. Moldova poate:

- să obțină cel mai mare profit net din istoria bancară a RM, mai exact circa 400 milioane lei;
- să aibă o rentabilitate a capitalului de peste 24%;
- să obțină o rentabilitate generală de peste 24,4%;
- să dispună de o calitate a activelor de învidiat;
- să fie desemnată pentru al doilea an consecutiv ca fiind cea mai performantă și mai bună bancă din Moldova de către experți și companii internaționale cu renume;
- să obțină o creștere a activelor, depozitelor, creditelor sale în ritmuri mult mai mari decât media pe sistem; și în același timp această bancă să rămână „neobservată”.

Sau poate pe cineva l-a nemulțumit faptul că Moldindconbank a demarat proiectul de rezonanță națională – „Educația Financiară” prin care noi am realizat și difuzat la TVM 1, 16 emisiuni educative pentru întreaga populație. Totodată, împreună cu echipa băncii, am organizat în fiecare raion din țară seminare pentru mediul de afaceri cu genericul „Cum să-ți dezvolt afacerea – soluții de la Moldindconbank” la care au participat peste 15 mii de oameni de afaceri, tineri antreprenori, dar și reprezentanți ai organelor publice locale.

Poate cuiva nu-i plac cele peste 1300 de locuri de muncă plătite pe care le-a creat și le asigură Moldindconbank.

Poate cineva este deranjat că peste 50% din depozitele celor 3 bănci aflate în proces de lichidare au trecut la Moldindconbank.

Sau poate cuiva „îi pare rău” că numărul total de clienți a atins cifra de peste 450 mii dintre care peste 20 mii sunt clienți corporativi (persoane juridice).

Șirul de întrebări ar pute continua, dar vreau să mă opresc aici, pentru a lăsa loc și pentru alte informații.

În concluzie vreau să garantez și să asigur clienții noștri, așa cum am făcut-o și în cadrul celor 33 de întâlniri din raioanele R. Moldova, precum și partenerii externi, organele Statului, organele de control și cele de supraveghere etc. că:

1. Moldindconbank este și va fi una din cele mai performante bănci din sistemul bancar al Republicii Moldova.

2. După „rezolvarea” problemelor celor 3 bănci aflate în proces de lichidare, sistemul bancar din Moldova este unul viabil și perfect sănătos.

3. Moldindconbank a activat, activează și va activa și în continuare în strictă conformitate cu legislația în vigoare.

4. Calitatea activelor băncii este la un nivel suficient de înalt, iar banii clienților atât a persoanelor fizice, cât și a persoanelor juridice, sunt în deplină siguranță.

5. Rezervele financiare formate de către bancă, precum și capitalul băncii pot acoperi oricare eventuale pierderi pe care le pot aduce provocările locale, regionale sau cele internaționale.

Suntem deschiși să prezentăm orice informație sau dovezi documentate atât organelor de supraveghere, cât și celor de resort, așa cum am făcut-o și pe parcursul perioadei de supraveghere, precum și în cadrul petrecerii auditului extern și a diagnosticului efectuat de către companiile internaționale cu renume mondial, la solicitarea BNM, cu condiția respectării legislației în vigoare.

La necesitate, putem organiza mese rotunde cu participarea persoanelor cointeresate, pentru a da răspuns la orice întrebare care îi frământă.

Vă îndemn să rupem paravanul tăcerii și să tratăm boala invidiei.

Cu respect,

Leonid Talmaci
Președintele Comitetului de conducere al BC „Moldindconbank” SA

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații **Comisiei Naționale a Pieței Financiare**, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Aviz CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plățile regulatorii de funcționare:

Cod fiscal 1007601001293; BC “Victoriabank” SA Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883; Cont bancar 2251311138

CAPITAL Market

Împreună
în lumea finanțelor
Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Depozitele în lei au scăzut

Volumul depozitelor în lei, atrase de băncile din Moldova la sfârșitul lunii octombrie 2015, a fost de 22 mlrd. 571,8 mil. lei, în scădere timp de o lună cu 5 mlrd. 77 mil. lei (-20,4%).

Potrivit Băncii Naționale, în aceeași perioadă, volumul depozitelor atrase în valută (exprimate în lei) s-a redus cu 28,4%, până la 27 mlrd. 548,5 mil. lei. Scăderea este determinată de faptul că BNM nu mai ține cont de datele privind băncile aflate în proces de lichidare – Banca de Economii, Banca Sociala și Unibank.

Potrivit BNM, depozitele persoanelor fizice în lei au crescut cu 1%, până la 15 mlrd. 509,2 mil. lei, iar în valută (exprimate în lei) – s-au redus cu 2,8%, până la 19 mlrd. 078,6 mil. lei. În același timp, depozitele persoanelor juridice în lei s-au redus de 1,8 ori, până la 7 mlrd. 062,6 mil. lei, iar în valută – de 2,2 ori, până la 8 mlrd. 469,9 mil. lei. Depozitele băncilor în lei s-au redus de 363 ori – de la 5 mlrd. 41 mil. lei, până la 14 mil. 911,7 mii lei, iar în valută – de 33,8 ori – de la 10 mlrd. 23 mil., până la 302,3 mil. lei.

Potrivit BNM, după suma depozitelor atrase în lei, la sfârșitul lunii octombrie, poziții de lider dețineau Moldova-Agroindbank – 6,31 mlrd. lei (cu o lună mai devreme – 6,3 mlrd.), Moldindconbank – 6,23 mlrd. lei (5,91 mlrd.), Victoriabank – 3,82 mlrd. lei (3,76 mlrd.). După suma depozitelor în valută (exprimate în lei), la sfârșitul lunii octombrie, pozițiile de lider erau deținute de Moldova-Agroindbank – 7,67 mlrd. (7,7 mlrd.), Moldindconbank – 5,72 mlrd. lei (5,73 mlrd.), Victoriabank – 5,4 mlrd. lei (5,35 mlrd. lei), Mobiasbank – Groupe Societe Generale – 3,23 mlrd. (3,26 mlrd.).

Cea mai mare sumă a depozitelor în lei de la persoane fizice a fost atrasă, la sfârșitul lunii octombrie, de către Moldindconbank – 4,59 mlrd. lei (cu o lună mai devreme – 4,2 mlrd.), Moldova-Agroindbank – 4,56 mlrd. lei (– 4,5 mlrd. lei), Victoriabank – 2,66 mlrd. lei (2,45 mlrd.), Mobiasbank Groupe Societe Generale – 966,4 mil. lei (939,2 mil.), ProCredit Bank – 840 mil. lei (843,9 mil.), FinComBank – 627,4 mil. lei (589 mil.), Eximbank – Gruppo Veneto Banca – 609,6 mil. lei (618,3 621,9 mil.).

Cea mai mare sumă a depozitelor în valută ale persoanelor fizice a fost atrasă, la sfârșitul lunii octombrie 2015, de Moldova-Agroindbank – 6 mlrd. lei (cu o lună mai devreme – 6,13 mlrd.), Victoriabank – 3,86 mlrd. lei (3,92 mlrd.), Moldindconbank -3,83 mlrd. lei (3,86 mlrd.), Mobiasbank Groupe Societe Generale – 1,84 mlrd. lei (1,87 mlrd.).

InfoMarket

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.

Nr. de înregistrare:
1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,
Elena VASILACHE, Mihai DORUC,
Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.

REDACTOR-ȘEF:
Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:
Lilia ALCAZĂ
Tel.: /373 22/ 220-513

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale:

ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:
Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)
CONT BANCAR: 22249111050,
c/f 1003600114204,
BC “Victoriabank”, SA, fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»
Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.
Orice articol publicat în «Capital Market» reflectă punctul de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia “Edit Tipar” SRL

Piața financiară din Republica Moldova este dominată de bănci, iar dezvoltarea pieței de capital rămâne în urmă. "Dezvoltarea pieței de capital este un proces pe care și instituțiile financiare internaționale îl susțin pentru a reduce dependența de finanțarea externă și de sectorul bancar or, costurile finanțării de pe piața de capital sunt mult mai mici față de finanțarea instituționalizată", susține Andrei Rădulescu, economist senior la Banca Transilvania.

– Ce a determinat dezvoltarea pieței de capital?

– Declanșarea crizei economice din 2007 în SUA, cu propagarea ei pe plan mondial, a scos în evidență toate problemele și punctele vulnerabile ale sectorului bancar din statele dezvoltate, dar și din economiile emergente. Băncile au trecut printr-o ajustare severă care s-a prelungit din 2009, 2011, 2012, 2013, iar în 2014 putem vorbi de un final al ajustării sectorului bancar ca urmare a incidentei crizei. Autoritățile responsabile pentru politica economică au intervenit prin introducerea unor reglementări în sectorul bancar în 2007, care s-au răspândit în întreaga economie mondială, iar schimbările în bănci au condus la micșorarea volumului creditării.

Astfel, efectele crizei au motivat autoritățile din Europa să se gândească la dezvoltarea pieței de capital. În acest an, UE va lansa proiectul Piața Unică de Capital, cu scopul dezvoltării și creșterii rolului pieței de capital ca sursă de finanțare a economiei.

Andrei Rădulescu: Dezvoltarea pieței de capital poate dinamiza economia Moldovei

– Finanțarea din bănci sau de pe piața de capital?

– În SUA ponderea finanțării prin intermediul pieței de capital este cu mult mai mare față de țările UE. Finanțarea prin intermediul pieței de capital este importantă pentru economiile emergente din Europa Centrală și de Sud-Est pentru că aceste economii sunt deficitare în capital. Aceste economii au evoluat după 1990 prin intrări de capital din țările dezvoltate. Ele au fost dependente, iar când au fost afectate de criză, o parte din acest capital a părăsit regiunea. Băncile străine și-au redus semnificativ expunerea pe regiune începând cu 2008-2014, iar dacă ne uităm la cazul României vedem că și în 2015 a avut loc un deficit de capital. Este imperativ necesar de a implementa instrumentele pieței de capital în țările emergente și de a dezvolta educația financiară. Astfel încât sectorul de intermediere financiară și companiile să înțeleagă care este rolul pieței de capital în dezvoltarea economiei: un mecanism în care se întâlnește cererea și oferta. Practic, acesta este rolul pieței de capital: să asigure o distribuție eficientă între cei care au resurse de capital și cei care au nevoie de acestea, cum este cazul companiilor.

Dezvoltarea pieței de capital este un proces pe care și instituțiile financiare internaționale îl susțin pentru a reduce dependența de finanțarea externă și de sectorul bancar, care poate să se confrunte cu crize ce pot să afecteze potențialul economic, deoarece există o interdependență puternică între dezvoltarea pieței de capital și ritmul de evoluție a economiei pe termen lung.

– E mai ieftină finanțarea?

– Dat fiind faptul că după criza din anul 2007, în SUA s-a implementat reforma reglementării sectorului bancar, în UE se aplică noua guvernare europeană, iar aceasta cuprin-

de și sectorul bancar, primă etapă a căreia s-a încheiat anul trecut.

Reglementarea băncilor este din ce în ce mai puternică, riscurile sunt din ce în ce mai monitorizate. Macroprudențialitatea este cuvântul de ordine la nivel de finanțare bancară și tocmai de aceea complementaritatea pe care o poate oferi piața de capital trebuie să se dezvolte, or, ea trebuie să se dezvolte simultan cu dezvoltarea educației financiare în urma căreia toți factorii să înțeleagă care sunt avantajele și dezavantajele pieței de capital. Din perspectiva termenului mediu și lung, investițiile pe piața de capital oferă cel mai bun randament comparativ cu orice alt instrument: mă refer la depozitele bancare, dobânzile oferite de titlurile de stat. Sunt însă și factori de risc, sunt și perioade de turbulență pe piețele financiare care pot să afecteze rentabilitatea investițiilor pe piața de capital. Avem exemplul Chinei din această vară, unde foarte mulți chinezi s-au expus pe piața de capital, însă gradul de educație financiară fiind foarte redus și gradul de panică se propagă foarte repede. Indicele din Shanghai a crescut cu 60% de la începutul anului până la jumătatea lunii iunie, iar apoi s-a prăbușit cu 40% în câteva săptămâni.

Este important ca procesele de dezvoltare a pieței de capital să meargă în tandem.

– Cum ar putea să se dezvolte piața de capital din Republica Moldova?

– Disproporția dintre piața bancară și cea a pieței de capital este specifică țărilor emergente din Europa. Există și cazuri de succes cum este Polonia unde piața de capital s-a dezvoltat și a permis țării o performanță economică superioară celorlalte state din Europa Centrală și de Est. Dezvoltarea pieței de capital în Europa emergentă trebuie să fie una bine proporționată pe componente. Atunci când vorbim de finanțarea

nonbancară, nu ne referim strict la bursă. Vorbim și despre piața leasing or, Banca Transilvania este prezentă în Moldova prin BT Leasing, piața asigurărilor, pensiilor. Este foarte important ca toate aceste componente să se dezvolte în tandem pentru ca banii să circule între toate componentele. Dacă avem evoluții dezechilibrate, riscul apariției unor noi șocuri este ridicat. Dezvoltarea trebuie să fie în tandem pentru ca gradul de risc să fie cât mai redus.

– Care ar fi avantajele pieței de capital pentru Moldova?

– Există o relație puternică în dezvoltarea pieței de capital și dezvoltarea potențialului economic. Când se vor lua măsuri în direcția dezvoltării pieței de capital, concomitent cu creșterea gradului de educație financiară, rezultatele vor fi resimțite la nivel de dezvoltare economică. Exemplu sunt SUA care s-au dezvoltat prin intermediul pieței de capital și funcționează foarte bine. Există crize care sunt ciclice, dar ele sunt absorbite rapid în condițiile în care piața funcționează.

Într-adevăr, sunt perioade când avem scăderi pe bursă, dar peste câteva trimestre lucrurile revin la normal și bursa a consemnat maxime după maxime în ultimele trimestre.

– Cum s-a dezvoltat piața de capital din România?

– S-au luat o serie de măsuri pentru dezvoltarea pieței de capital pe parcursul ultimilor ani și aici mă refer la măsurile recomandate de instituțiile financiare internaționale. Este vorba de titlurile de stat, asigurări, acțiuni, pensii.

Se observă o dinamizare a pieței de capital după valul de criză. România a fost puternic afectată de criză. Foarte mult capital a părăsit România, iar capitalul bancar străin continuă să iasă din țară, dar prin prisma dezvoltării pieței de capital nebancaire, gradul de dependență al României de finanțarea externă este

foarte redus. Țara are foarte multe resurse interne care s-au multiplicat prin mecanismele pieței.

După ce a fost afectată de criză în 2009, România a fost obligată să încheie un acord de finanțare internațională pentru că nu o mai finanța nimeni decât la costuri foarte mari. Comisia Europeană, Banca Mondială și UE au acordat această finanțare și au recomandat o serie de reforme structurale, care au vizat inclusiv piața financiară nebancaară. Astfel s-a dezvoltat foarte mult piața titlurilor de stat, care a determinat România să se împrumute la costuri minime istorice. Pe scadența de șase luni și 12 luni se împrumută cu dobânda de sub 1%, iar pentru zece ani, este de 3,5%, anual. Avem rezultatele dezvoltării pieței titlurilor de stat.

S-au luat măsuri pentru piața de acțiuni și, astfel, la bursă au fost listate titlurile ale companiilor de stat. Este vorba de Romgaz, Nuclearelectrică, Romgaz, care au dinamizat piața de acțiuni și au determinat noi intrări de capital străin, dar și autohton.

S-au luat măsuri în direcția dezvoltării fondurilor de pensii private. A crescut contribuția de la an la an. În prezent se iau măsuri în direcția dezvoltării și structurării pieței de asigurări pentru dinamizarea și dezvoltarea ei.

Cu cât se implementează reformele structurale, cu atât investitorii văd cu alți ochi România, iar piața devine un partener.

– Ce ar trebui să facă Moldova ca să ajungă la nivelul României?

– Dezvoltarea pieței de capital cu toate componentele ei. Este singura metodă prin care se poate dinamiza potențialul economic. Dezvoltăm piața de capital, iar „fructele vor fi culese” ulterior și se vor reflecta într-o creștere economică pe termen lung mai ridicat, mai accelerat de la un an la altul.

Interviu realizat de Victor URSU

Oportunitățile pieței nebancaire rămân neexplorate

Deși reprezintă oportunități, activitatea organizațiilor de microfinanțare și asociațiilor de economii și împrumut din Moldova este constrânsă de concurența agresivă a băncilor comerciale. Este una dintre concluziile trasate în cadrul recente conferințe "Potențialul de finanțare al pieței nebancaire și perspectivele dezvoltării acesteia".

Chiar dacă se produce într-un ritm mai lent, piața financiară nebancaară autohtonă a înregistrat pe parcursul ultimilor ani o creștere constantă. Acest lucru înseamnă că produsele de microfinanțare au devenit mai atractive. Regulatorul pieței susține că acestea sunt solicitate, în primul rând, în mediul rural, prin intermediul asociațiilor de economii și împrumut. În al doilea rând, locuitorii și agenții economici din orașe accesează mai des serviciile organizațiilor de microfinanțare.

“Produsele de microfinanțare sunt în continuare necesitate, având în vedere că în 2014, organizațiile respective au înregistrat un portofoliu de 2,4 miliarde de lei, bani acordați pentru necesitățile populației și întreprinderilor mici și mijlocii”, explică Aurica Doina, membrul Consiliului de administrație al CNPF. Ea mai spune că circa 1500 de localități din Moldova nu au o acoperire pentru produsele financiare, iar aceasta este o oportunitate atât pentru organizațiile de microfinanțare, cât și pentru asociațiile de economii și împrumut. În viziunea Aurică Doina, cea mai mare constrângere pentru activitatea acestor entități rămâne a fi

accesarea împrumuturilor externe, care permite deținerea lichidităților și, respectiv, posibilitatea acordării împrumuturilor la dobânzi accesibile. În acest sens, desigur, că băncile comerciale sunt net superioare.

În cadrul evenimentului s-a discutat mult despre concurența acerbă pe care o reprezintă băncile pentru sectorul respectiv or, acestea acoperă, în prezent, peste 60% din piața financiară. În opinia unor participanți, sectorul nebancaire are suficiente rezerve de dezvoltare, însă acestea trebuie explorate într-un ritm mai rapid.

“Actorii de pe piața financiară nebancaară nu trebuie neglijați. Or, datorită diversității și flexibilității pachetului de servicii pe care le oferă, instituțiile financiare nebancaare au jucat și continuă să joace un rol tot mai important pe piața serviciilor financiare din Republica Moldova, mai ales în măsura în care aceste servicii

devin mai accesibile pentru IMM-uri”, a declarat rectorul ASEM, Grigore Belostecinic.

Participanții la eveniment au susținut că sectorul nebancaire are suficiente rezerve pentru dezvoltare, însă activitatea jucătorilor de pe piață este marcată de concurența dură cu băncile comerciale, mai ales că acestea au surse inegalabile de finanțare. Totuși, experții consideră că un echilibru pe piața financiară autohtonă poate fi instaurat odată cu dezvoltarea pieței nebancaare. Iar “consolidarea bazei legale reprezintă și un bun reper pentru dezvoltarea acestui echilibru”, cred ei.

Pe de altă parte, jucătorii de pe piață susțin că activitatea lor este afectată nu doar de concurența dură cu băncile comerciale, ci și de procesele economice. Mai cu seamă inflația a tăiat din posibilitățile populației, explică reprezentantul “Uniunii Centrale”, Eduard Ba-

lan. Organizația dată susține interesele a peste 40 de asociații de economii și împrumut cu licența A și B.

“Volumul împrumuturilor acordate nu a scăzut, dar a scăzut media împrumutului cerut. Suma este în aceeași creștere ca și anul trecut. După cum am spus, oamenii doresc să și dezvolte în continuare afacerile”, a menționat Balan.

Potrivit datelor CNPF, pe piața nebancaară autohtonă activează 300 de asociații de economii și împrumut, 100 de organizații de microfinanțare și peste 20 de companii de leasing. Aproximativ 14% din populația economic activă beneficiază de produsele și serviciile oferite de acestea. Ponderea în PIB a sectorului financiar nebancaire constituie puțin peste 2%.

Lilia PLATON

Reuniune pe timp de criză

Circa 200 de producători și exportatori au participat la cea de-a treia ediție a Forumului exportatorilor, care s-a desfășurat sub egida Organizației de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exporturilor (MIEPO) cu suportul partenerilor organizației.

„PRO EXPORT FORUM 2015” a avut loc într-un moment mai puțin fericit pentru economie în general. Exporturile au scăzut cu 16,6 la sută, în nouă luni, potrivit Biroului Național de Statistică, iar Ministerul Economiei se așteaptă la o diminuare cu 17 la sută per totalul anului. Livrările de mărfuri moldovenești pe piața estică au scăzut cu 33,6 la sută, iar pe cea a Federației Ruse la jumătate.

Deși, în expresie valorică exporturile au scăzut, în volum fizic acestea au crescut nesemnificativ, cu 0,5 la sută, a afirmat viceministrul Economiei, Octavian Calmăc. Și asta pentru că produsele agroalimentare, care au o pondere importantă în exporturile moldovenești, s-au ieftinit ca urmare a embargourilor impuse de Federația Rusă produselor din țările Uniunii Europene și din America de Nord, dar și din unele țări est-europene, inclusiv Republica Moldova.

Birocrația, devalorizarea continuă a monedei naționale, dar și adaptarea la noile condiții, sunt doar câteva din problemele abordate de producători și exportatori în cadrul Forumului. Accesul la piețe, la finanțe și la informație sunt elementele-cheie ale unei strategii de succes.

„În prezent aproape 85 la sută din volumul exporturilor din Republica Moldova se efectuează fără aplicarea taxelor la produsele exportate. Regimuri de liber schimb avem atât cu țările UE, cât și cu cele din CSI, dar și cu alte state. Problema, însă, este că firmele noastre exportatoare pierd în competitivitate față de cele din alte țări. Competitivitatea este factorul care ne va ajuta să valorificăm mai bine și oportunitățile Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Comprehensiv cu UE, care a intrat în vigoare acum un an și ceva”, a declarat viceministrul Economiei, Octavian Calmăc.

Viceministrul a afirmat că, desigur, sunt „provocări și pe piața ex-

ternă. Mulți parteneri aplică un șir de restricții, pe alocuri fundamentate, pe alocuri mai puțin fundamentate, asupra comerțului nostru exterior care ne încurajează să trecem la un nou nivel de producere și de competitivitate a produselor noastre”.

Oficialul a adăugat că „instituțiile statului sunt și ele în căutare, cum să ajute exportatorii în perioada dificilă pe care o traversăm. Ne-am propus ca până în 2017 să fie elaborate și aprobate asemenea documente importante, precum sunt Codul Vamal și Codul Fiscal, ambele documente armonizate la legislația europeană. Multe din prevederile celor două Coduri aplicative în prezent sunt depășite”.

Potrivit viceministrului, racordarea la legislația europeană în domeniul vamal și fiscal, de asemenea, este un moment important în sporirea competitivității companiilor moldovenești. Se lucrează și la armonizarea procedurilor de certificare, precum și a altor proceduri importante pentru dezvoltarea comerțului.

Și președintele Camerei de Comerț și Industrie, Valeriu Lazăr, a menționat că potențialul de export nu este valorificat nici pe departe în condițiile în care avem acorduri de liber schimb ce acoperă 75-80 la sută din livrări. Dar, spune tot el, cei care depun efort, sunt gata să-și schimbe modul de gândire, modul în care acționează, să înțeleagă că a face export este o chestie foarte complicată, dar se merită, cei care au înțeles lucrul acesta au și rezultate.

Concluzia, de fapt, este una: avem multe piețe larg deschise pentru produsele noastre și regimul de comerț este destul de favorabil, dar nu avem produse ce ar face concurență exportatorilor care au intrat demult pe aceste piețe și se simt pe ele ca în apele lor. Multe avem de făcut acasă, în special în ceea ce se referă la calitate și standarde, dar și pe exterior, în ceea ce privește studierea piețelor pe care vrem să ajungem, comportamentul și gustul consumatorilor pe care am vrea să contăm.

Acest lucru care ne dezavantajează atunci când vorbim de ieșirea pe alte piețe au confirmat-o și oficialii în discursurile lor. Producătorii moldoveni sunt puțin prezenți la evenimentele internaționale în care își pot promova produsele și stabili contacte cu parteneri străini, fondurile alocate pentru astfel de acțiuni fiind

foarte mici, a menționat Dona Școla, directorul Organizației de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova.

„Fondul de promovare a exporturilor și atragere a investițiilor este în valoare de 5 milioane de lei, aproximativ 250 de mii de euro. Este foarte puțin. În țările active în promovarea exporturilor, activitățile similare sunt finanțate cu 0,1 procente din valoarea exporturilor”, a apreciat Dona Școla.

Dacă am raporta la volumul exporturilor, în nouă luni am ajunge la o sumă de aproximativ 1,5 milioane de dolari SUA.

Dar nu numai banii contează. Valeriu Lazăr a spus că instituția pe care o conduce face parte din rețeaua europeană și internațională a Camerelor de Comerț și este disponibilă să ajute exportatorii din Moldova să identifice parteneri, să acceseze noi piețe într-o perioadă relativ scurtă de timp.

„Prețurile la produsele noastre nu le-am majorat pentru a nu pierde consumatorii, însă materia primă, ca urmare a devalorizării leului, o procurăm mai scump”, s-au plâns mai mulți producători. Căderea monedei naționale tocmai i-a determinat să caute noi piețe, astfel au ajuns cu produsele lor în România, Lituania, Polonia ș.a. Producătorii spun că așteaptă susținere, inclusiv financiară, din partea Guvernului.

Republica Moldova a exportat în nouă luni mărfuri în valoare de 1 miliard 448 milioane de dolari SUA. Peste 62 la sută din exporturi au fost orientate spre piața Uniunii Europene, față de 52 la sută în perioada similară a anului precedent. Această creștere era inevitabilă în situația în care livrările de produse moldovenești în vest au scăzut nesemnificativ, cu 0,6 puncte procentuale, în timp ce exporturile pe piața estică s-au prăbușit, iar ponderea acestora a coborât la un sfert. Printre primele cinci piețe principale de destinație a produselor noastre se află România, cu importuri din Republica Moldova în valoare de 333,1 milioane de dolari SUA, după care urmează Federația Rusă (174,4 milioane), Italia (150 milioane), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (109 milioane) și Belarus (100,8 milioane de dolari SUA).

Vlad BERCU

Valeriu Lazăr: Sectorul privat din Moldova este sceptic privind eficiența Acordului Central European al Comerțului Liber (CEFTA)

Declarația a fost făcută de președintele Camerei de Comerț și Industrie a R. Moldova la reuniunea camerelor de comerț și industrie ale CEFTA.

Lazăr a explicat că mulți agenți economici din Moldova nu sunt implicați în activități în cadrul CEFTA, iar țările CEFTA (Moldova, Albania, Bosnia și Herțegovina, Macedonia, Muntenegru, Serbia, Kosovo) se confruntă cu probleme similare celor din țara noastră. În context, președintele CCI a menționat că țările CEFTA sunt membre ale UE și au trecut deja de etapa de modernizare și transformare, necesară pentru integrarea europeană. El a subliniat că experiența acestor state va permite sectorului privat și celui de stat din Moldova să depășească problemele existente.

Valeriu Lazăr a atras atenție și asupra problemelor cu care se confruntă sectorul privat – barierele netarifare, lipsa hotarelor comune cu țările CEFTA, necesitatea de a spori calitatea și potențialul CCI a Moldovei.

Printre recomandările grupurilor de lucru ale CEFTA pentru Moldova, Valeriu Lazăr a evidențiat următoarele: dezvoltarea logisticii pentru transportul eficient de mărfuri dintre țară și CEFTA; armonizarea standardelor naționale, în special în domeniul protecției proprietății intelectuale; dezvoltarea și aprofundarea dialogului public-privat; creșterea calității producției, ceea ce va duce la creșterea competitivității acesteia; dezvoltarea mediului de afaceri favorabil; acordarea unor servicii de consultanță mai calitative pentru agenții economici; promovarea informației despre programele existente de dezvoltare, programe financiare, de cooperare etc. InfoMarket.

Robert Kirnag: Procesul de implementare a Acordului de Asociere UE-RM devine complicat, se simte insuficiența de fonduri

„Implementarea prevederilor Acordului de Asociere UE-RM este complicată, se simte insuficiența fondurilor și lipsa unui Guvern stabil”, a declarat Ambasadorul Slovaciei în Moldova, Robert Kirnag.

Potrivit agenției „INFOTAG”, diplomatul a spus, la prezentarea raportului Institutului de Politici și Reforme Europene (IPRE) „Ultimele evoluții în implementarea Acordului de Asociere UE-RM”, că scopul evenimentului este accelerarea vitezei de implementare a Acordului.

„Noi suntem mândri să sprijinim acest efort și considerăm că nu este doar o monitorizare paralelă, ci și o abordare incluzivă și constructivă. Aceasta reprezintă un spirit adevărat al democrației participative. Pe lângă faptul că societatea civilă are posibilitatea să lase comentarii pe pagina electronică, eu salut astfel de formaturi de schimb de opinii cum este această masă rotundă”, a spus Kirnag.

Reprezentantul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE), Tatiana Molcean, și viceministrul Economiei, Octavian Calmăc, au salutat monitorizarea paralelă realizată de către instituție a modului în care RM implementează sau nu implementează anumite angajamente care au fost asumate și cum trebuie de depășit dificultățile în timp.

„Una dintre cele mai importante evoluții înregistrate în perioada de referință august-octombrie 2015, reprezintă finalizarea procedurii de ratificare a Acordului de Asociere de către toate cele 28 de state-membre ale UE. Noi am realizat monitorizarea a opt domenii-cheie, pentru patru din ele am publicat analize tematice – sectorul financiar-bancar, pregătirea implementării Zonei de liber schimb aprofundat și cuprinzător (ZLSAC) în regiunea transnistreană, concurența și asistența externă din partea UE”, a spus directorul IPRE, Victor Lutenco.

Expertul, fostul viceministru al Afacerilor Externe și Integrării Europene, Iulian Groza, a menționat că Guvernul a actualizat Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere UE-RM.

„În Plan sunt prevăzute 1758 de acțiuni. Până la finele anului 2015, Guvernul s-a angajat să realizeze 494 dintre ele. La data de 31 octombrie au fost realizate 92 de acțiuni, ceea ce reprezintă un total estimativ de 19%”, a spus el.

Experții institutului au recomandat autorităților naționale să atragă atenția la aprobarea până la finele anului a pachetului de legi cu privire la reforma procuraturii și reforma Comisiei Naționale de Integritate.

„Dacă e să ne referim la domeniul sectorial, atunci prioritar ar fi adoptarea noilor legi privind gazele naturale și energia electrică, de asemenea, adoptarea unei noi Strategii naționale anticorupție a RM, care să fie implementată începând cu anul 2016”, au menționat experții.

Deșeurile agricole – o comoară energetică pentru R. Moldova

Prelucrarea deșeurilor vegetale, cu siguranță, poate deveni o afacere rentabilă și de succes în R. Moldova. Experții afirmă că țara noastră are un potențial important de surse energetice regenerabile care, odată valorificat, va spori independența energetică a țării, va contribui la dezvoltarea economiei creând noi afaceri, locuri de muncă și, nu în ultimul rând, va proteja mediul ambiant.

AFACERI PROFITABILE DIN GUNOI

Denis Tumoruc, director adjunct al Agenției pentru Eficiență Energetică (AEE), susține că în ultimii ani piața energiei din biomasă a evoluat semnificativ și că cererea la acest tip de produs poate fi acoperită exclusiv din producția internă. În prezent, pe piața din R. Moldova sunt înregistrați aproape 150 de producători de combustibil din biomasă, dintre care circa 80 sunt activi și produc biocombustibil solid. O hartă a distribuției producătorilor de biomasă pe teritoriul țării atestă, relativ, o aglomerare a acestora în zona de centru, mai ales în jurul Chișinăului, însă există și zone neacoperite, cum ar fi raioanele Glodeni și Florești.

„Suntem în proces de efectuare a unei analize a lanțului valoric în domeniul producerii biocombustibilului, cu acumularea, în teren, a datelor despre achiziționarea materiei prime, acolo unde este cazul, până la obținerea produsului finit. Astfel, urmează să stabilim care este prețul de cost al brichetului/peletului la ușa producătorului, în funcție de tipurile de materie primă, tehnologiile utilizate, regiunea în care este amplasată producția etc. Pe piață există atât producători care utilizează tehnologii europene, cât și din cei care activează în baza echipamentului ucrainean. La fel, este diferită și materia primă folosită la producerea biocombustibilului: unii utilizează paie, alții – rumeguș de lemn sau resturi de floarea soarelui. Vom analiza minuțios toate aspectele și, în final, vom obține cifrele reale în ceea ce privește cheltuielile și costul biocombustibilului produs în R. Moldova”, a spus director adjunct al AEE.

IDEI DE AFACERI SUSȚINUTE FINANCIAR

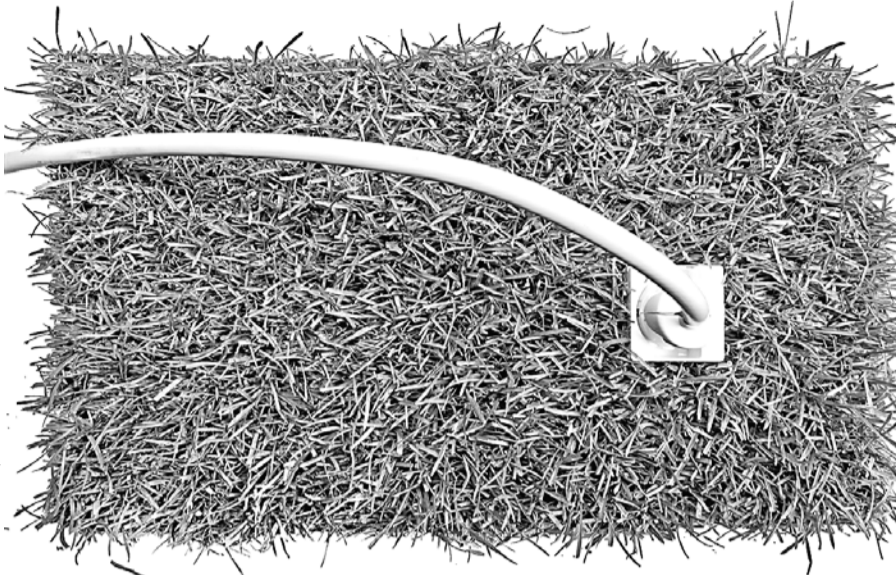
Pentru a lansa o afacere în domeniul prelucrării deșeurilor și producerii biocombustibilului sunt necesare utilaje speciale de brichetare și peletare, care sunt suficient de costisitoare. De cele mai multe ori, lipsa mijloacelor financiare ieftine reprezintă cea mai mare problemă cu care se ciocnesc doritorii de a se lansa în astfel de afaceri. Cu atât mai mult că, până a obține primele venituri din vânzarea brichetelor și peletelor, producătorii urmează să țină piept mai multor cheltuieli, inclusiv celor legate de procurarea materiei prime și crearea unei rețele de vânzări.

„În cadrul Proiectului Energie și Biomasă, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Agenția pentru Eficiență Energetică a contribuit la formarea și consolidarea pieței de biocombustibili prin comercializarea în rate a utilajelor. Astfel, 16 producători au beneficiat de împrumuturi avantajoase în mărime de până la 750 mii de lei, pe un termen de trei ani, la o dobândă preferențială de 0% și cu rambursare în rate.

Evoluția consumului intern brut de energie obținut pe bază de biomasă

	2010	2011	2012	2013
Biomasă solidă (TJ), inclusiv:				
lemne de foc (TJ)	7429	9136	9488	11 186
deșeurile lemnoase (TJ)	6495	8081	8725	10520
deșeurile agricole (TJ)	300	187	332	208
deșeurile agricole (TJ)	634	868	414	444

Sursa: Balanța Energetică a Republicii Moldova, 2014

Primele contracte de acest fel au fost încheiate la finele anului 2013”, a precizat Denis Tumoruc.

CANTITĂȚI SUFICIENTE DE MATERIE PRIMĂ

Aceeași sursă susține că R. Moldova dispune din abundență de deșeurile agricole, cum ar fi gunoii de origine vegetală și cel de grajd, precum și alte deșeurile de origine animală sau organică, care pot fi utilizate în scop energetic. Cel mai des, în calitate de materie primă pentru producerea biocombustibilului solid, sunt utilizate paie, în proporție de 50%. Însă, sunt folosite și deșeurile obținute din industria mobilei sau de prelucrare a lemnului. De asemenea, pe larg sunt folosite resturile agricole de floarea soarelui, semințe, sămburi, coji de nuci, ciocleji sau chiar stuf. În plus, în R. Moldova prinde rădăcini industria creșterii plantelor energetice, în special a salciei energetice.

Un studiu efectuat de către IDIS „Viitorul” atestă că în țară există un potențial de producere a biomasei de peste 500 mii tep (tona echivalent petrol) pe an, care pot fi utilizate în scopuri energetice. Pe moment, însă, piața locală dispune de capacități de producere aproximativ a 41500 tep, ceea ce este echivalent cu 53 700 mii m3 de gaze naturale sau 80 000 tone de cărbune. În anul 2014, producătorii autohtoni au valorificat un cantum estimat la 25 mii tep pentru producerea biocombustibilului, ceea ce reprezintă valorificarea a aproximativ 5-7% din potențialul total.

PONDEREA „ENERGIEI VERZI” CREȘTE CONSTANT

Conform datelor Biroului Național de Statistică, ponderea consumului final brut de energie obținut pe bază de biomasă a crescut în țară de la 4% în anul 2010, până la 12,0% în anul 2013. Statisticile oficiale vizează utilizarea, de regulă, a deșeurilor și reziduurilor din agricultură, silvicultură, folosite preponderent în sectorul rezidențial și mediul rural, în scopul generării energiei termice.

Astfel, conform datelor Biroului Național de Statistică, valorile consumului intern brut de energie obținut pe bază de biomasă sunt indicate în tabelul de mai jos.

Pe de altă parte, Denis Tumoruc afirmă că până nu demult nu existau date oficiale cu privire la volumele de energie verde utilizată în țară, pentru că statisticile nu reflectau energia obținută prin valorificarea potențialului de biomasă. „Deșeurile agricole și reziduurile din agricultură au fost utilizate dintotdeauna în R. Moldova,

însă, abia de acum câțiva ani, estimările au ajuns a fi reflectate oficial în statisticile naționale”, susține Tumoruc.

TVA DE 20% DESCURAJEAZĂ PRODUCĂTORII LOCALI DE BIOCOMBUSTIBIL

Deși piața de producere a biocombustibilului a evoluat semnificativ în ultimii ani în R. Moldova, există mai multe constrângeri care frânează acest proces, una din acestea fiind TVA în mărime de 20% aplicată biocombustibilului solid, în timp ce gazelor naturale li se aplică o valoare redusă de 8%. Producătorii de biocombustibili au solicitat Guvernului să elimine această discrepanță și să stabilească o taxă unică a TVA în mărime de 8% atât pentru biocombustibili solizi, cât și pentru gaze naturale.

O inițiativă în acest sens a fost elaborată de Agenția pentru Eficiență Energetică și urmează să fie prezentată Guvernului spre aprobare.

Potrivit directorului adjunct al Agenției, Denis Tumoruc, este imperios necesar promovarea modificărilor în legislația fiscală și anume introducerea cotei reduse a TVA în mărime de 8% în vederea asigurării aceluiași tratament fiscal surselor de energie importate (gaze naturale și lichiefiate) și celor produse pe teritoriul Republicii Moldova (biocombustibili solizi).

Mai mult ca atât, dezvoltarea surselor de energie obținute pe bază de biocombustibili solizi, cu efect asupra substituirii parțiale a gazelor naturale, va asigura consolidarea securității energetice, dezvoltarea mediului de afaceri local, achitarea unui cantum mai mare de impozite la buget, dar și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, susține Denis Tumoruc.

„Calculule efectuate de AEE demonstrează că în cazul micșorării cotei TVA de la 20% la 8%, neîncasările la bugetul de stat ar constitui în jur de 7-10 mil. de lei pe an, acceptând ca și ipoteze de calcul volumul actual al pieței. Este o sumă infimă, dacă luăm în considerare avantajele pe care le va obține RM de la producerea biocombustibilului solid la nivel local și creșterea pieței respective”, afirmă directorul adjunct al Agenției.

Potrivit acestuia, actualul regim al TVA aferent livrărilor de biocombustibili solizi, și anume aplicarea cotei standard în mărime de 20%, inhibă dezvoltarea sectorului dat, prin reducerea competitivității produsului energetic autohton și favorizează relațiile/raporturile de piață tenebre. „Odată cu introducerea cotei reduse a TVA în mărime de 8%, producătorii de biocombustibili solizi vor fi stimulați să-și majoreze volumele de producere, urmare a creșterii cererii la produsul dat, concomitent, reducând numărul livrărilor necontabilizate. Aici însă, mai sunt carențe și la nivel de cultură a relației producător-cumpărător – subiect care ne depășește, dar cu siguranță trebuie abordat”, a mai spus directorul adjunct al Agenției pentru Eficiență Energetică.

Lilia ALCAZĂ

În Moldova a început săptămâna ecoenergeticii

Săptămâna ecoenergeticii a început în Moldova pentru prima dată. Potrivit agenției “INFOTAG”, luni, în cadrul unei conferințe de presă, vicepremierul, ministrul Economiei, Stephane Bride, a informat că în cadrul săptămânii vor fi organizate mai multe evenimente dedicate eficienței energetice și energiei regenerabile.

“Săptămâna ecoenergeticii va deveni platformă pentru înțelegerea cererii și ofertei, a cunoștințelor și investițiilor. În cadrul acesteia vom examina proiecte care ne vor ajuta să producem mai mult și să cheltuim mai puțină energie, să avem grijă de mediul ambiant”, a spus oficialul.

Bride a menționat că dependența RM de importul resurselor energetice, grație eforturilor sectorului public și a celui privat, în ultimii cinci ani s-a redus cu 8%.

“Aceasta vorbește despre faptul că măsurile de sporire a eficienței energetice și proiectele de energie regenerabilă pot deveni o alternativă”, a spus Bride.

Directorul Agenției de Eficiență Energetică, Mihai Stratan, a vorbit în detalii despre evenimentele care vor avea loc în cadrul săptămânii. “Marți va fi organizat un târg de idei. Autorii proiectelor le vor prezenta sponsorilor și creditorilor, iar cei mai buni vor fi premiați. Miercuri, 2 decembrie, va avea loc forumul “Bioenergie-2015: către autonomia energetică locală”, la care vor participa specialiști străini. În ziua următoare va avea loc seminarul “Performanța energetică a clădirilor și mecanisme de sprijin”, iar la 4 decembrie programul săptămânii se va încheia cu “Gala Moldova – Eco-Energetică”, în cadrul căreia vor fi prezentați câștigătorii concursului de proiecte”, a informat Stratan.

INFOTAG

Stephane Bride: În decurs de cinci ani, Moldova a reușit să reducă dependența sa de importul resurselor energetice cu 8%

Declarația a fost făcută de vicepremierul în exercițiu, ministrul Economiei, Stephane Bride, la un briefing, pe 30 noiembrie. El a menționat că reducerea dependenței energetice a fost posibilă datorită implementării mecanismelor de eficiență energetică nu doar în sectorul public, dar și în cel privat.

Potrivit datelor Agenției pentru Eficiență în Energetică, în prezent, Moldova importă în jur de 88% din resurse energetice, în timp ce combustibilul din biomasă, inclusiv din deșeurile agricole, poate acoperi în jur de 50 la sută din consumul de gaze naturale și 22% din consumul general de energie pe țară.

Directorul Agenției pentru Eficiență în Energetică, Mihai Stratan, a declarat la același briefing că în jur de 90% din edificiile de stat și blocurile de locuințe necesită modernizare pentru creșterea eficienței lor energetice. Potrivit lui, ținând cont că în jur de 40 la sută din consumul final de energie revine caselor de locuit, putem spune că măsurile de eficiență energetică pot reduce consumul anual de energie de 1,8 ori.

Unul dintre cei mai bogați oameni din Moldova, miliardarul Anatol Stati, și-a apărut în instanțele ucrainene dreptul de exploatare a zăcămintelor de gaze naturale

Curtea Supremă a Ucrainei a acceptat demersul companiei Golden Derrick, ce aparține lui Stati, în litigiul împotriva Serviciului geologic de stat care a anulat autorizarea acordată anterior de a exploata zăcămintele. Astfel, a fost pus punct într-un proces care a durat mai mult de un an.

Într-un interviu acordat publicației Delovaia stolița, din Ucraina, omul de afaceri din Moldova a calificat decizia Curții Supreme din Ucraina drept crucială pentru investitorii străini oferindu-le un semnal că condițiile de investire în economia Ucrainei devin mai atractive și sigure.

„Am văzut că instanțele ucrainene pot examina dosarele imparțial fără a depinde de dorințele persoanelor influente de a acapara și redistribui activele atractive”, a declarat Anatol Stati. El a evidențiat dorința de a investi în dezvoltarea potențialului de producere al companiei Golden Derrick a 300 mil. USD.

„Contăm că, datorită acestor investiții, în următorii câțiva ani, Ucraina va putea majora volumul gazului extras cu cel puțin 10%. Este un pas important spre independența țării”, a subliniat omul de afaceri din Moldova.

InfoMarket

CAPITAL Market

*Împreună
în lumea
finanțelor*

**Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216**

BC „Moldova-Agroindbank” SA

*anunță cererea ofertelor de prețuri
privind achiziția anvelopelor.*

Data limită de depunere a scrisorii de intenție, documentelor de calificare și a ofertei este 09.12.2015, inclusiv orele 17:00.

Pentru informații suplimentare referitor la achiziția sus-menționată, participanții potențiali urmează să contacteze organizatorul concursului la telefonul 022 444 078, sau să acceseze pagina web a băncii www.maib.md, categoria „Achiziții”

**Adresa organizatorului: mun. Chișinău,
str. Miron Costin, nr. 9, bir. 506.**

BC „Moldova-Agroindbank” SA

*anunță cererea ofertelor de prețuri
privind achiziția acumulatorilor.*

Data limită de depunere a scrisorii de intenție, documentelor de calificare și a ofertei este 09.12.2015, inclusiv orele 17:00.

Pentru informații suplimentare referitor la achiziția sus-menționată, participanții potențiali urmează să contacteze organizatorul concursului la telefonul 022 444 078, sau să acceseze pagina web a băncii www.maib.md, categoria „Achiziții”

**Adresa organizatorului: mun. Chișinău,
str. Miron Costin, nr. 9, bir. 506.**

SA „FEE-NORD”

*necesită și invită doritorii să participe la
licitație deschisă pentru procurarea unui
server terminal și unui server pentru
1C server. Server terminal și server
pentru 1C server vor fi utilizat pentru a
lucra împreună cu 1C întreprindere.*

Ofertele comerciale să fie prezentate în plic sigilat pînă la data de 10.12.2015 ora 14.00, pe adresa: mun. Bălți str. Strii 17 „A”.

Deschiderea plicurilor se va efectua pe data de 11.12.2015 ora 10.00.

Pentru a ridica caietul de sarcini sau a primi informație suplimentară rugăm să apelați pe e-mail: anticamera@fee-nord.md

**Persoana de contact – șef secției IT
Igor Crutoi tel. 62 163 407.**

**Stimate acționar
al SA “Anticor”**

Vă aducem la cunoștință că, în conformitate cu hotărîrea consiliului societății pe acțiuni “ANTICOR” (Proces – verbal din 27 noiembrie 2015), la 21 decembrie 2015, ora 9.15, pe adresa: mun. Chișinău, or. Durești, str. Tudor Vladimirescu 62/1, blocul nr. 1, oficiul SA “ANTICOR”, se va desfășura adunarea generală extraordinară prin corespondență a acționarilor S.A. “ANTICOR”. Înregistrarea va începe la ora 9.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea statutului SA“ANTICOR” în redacție nouă.

INFORMAȚII SUPLIMENTARE:

- Adunarea se desfășoară prin corespondență;
- Lista acționarilor cu dreptul de participare la adunare este întocmită la data de 02.12.2015;
- Exercițarea dreptului de vot se desfășoară prin completarea și semnarea buletinului de vot prin corespondență expediat fiecăru acționar sau reprezentantului sau legal;
- Buletinul de vot prin corespondență, completat și semnat, urmează să fie expediat pe adresa: MD-2003, m. Chișinău, or. Durești, str. T. Vladimirescu 62/1, SA “ANTICOR”, astfel ca să fie asigurată recepționarea acestuia pînă la data de 21 decembrie 2015, ora 9.00;
- Acționarii vor lua cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a adunării, începînd cu data de 10.12.2015, între orele 9-00 și 12-00, pe adresa: m. Chișinău, or. Durești, str. T. Vladimirescu 62/1, bloc 1, oficiul SA “ANTICOR”.
- Informația despre rezultatul votului va fi adusă la cunoștință acționarilor prin publicarea în ziarul Capital-Market pînă la data de 21 ianuarie 2016.

Relații la tel. 0-22-742581

SA «Electrotehnica»

На продажу единым пакетом выставляются простые именные с правом голоса акции SA «Electrotehnica» (юридический адрес 3121, мун. Бэлць, ул. Штефан чел Маре 160, ф/к 1003602009140) в количестве 541.101 штук (государственный регистрационный номер MD14ETEN1007), что составляет 89,36% от общего количества голосующих акций SA «Electrotehnica», по цене 24 лея 63 бани РМ за акцию.

Контактные телефоны: 069123806

«TERA-L» SA

Organul executiv (administratorul) societății pe acțiuni «TERA-L» SA, IDNO 1002600033324, sediul social MD-2024, mun. Chișinău, str. Florica Nița, 2/1, ap.(of.) 31, înștiințează despre deciziile luate de către adunarea generală extraordinară a acționarilor, care a avut loc la data de 27 noiembrie 2015.

S-A APROBAT URMĂTOARELE:

1. S-a aprobat darea de seamă privind rezultatele activității societății pentru anii 2013, 2014.
2. S-a aprobat alegerea în calitate de administrator al societății pe acțiuni pe domnul Brebu Valeriu pe un termen de 5 (cinci) ani.
3. S-a aprobat alegerea cenzorului societății pe acțiuni pe doamna Roibu Larisa pe un termen de 5 (cinci) ani.
4. S-a aprobat decizia înstrăinării bunului imobil al societății pe acțiuni cu următoarele numere cadastrale: 0100301.021, 0100301.481.01, 0100301.481.02, 0100301.481.04, 0100301.483 la un pret nu mai mic de 4300000 lei si semnarea contractului de cesiune cu compania „Acustic Tehnologie” la suma de 4302264,65 lei.
5. Autentificarea proceselor – verbale a adunării generale extraordinare a acționarilor din 27 noiembrie 2015 s-ă fie efectuată de către cenzorul societății.

În atenția acționarilor S.A. “Edilitate”!

La 27 noiembrie 2015 a avut loc Adunarea Generală Anuală Repetată a Acționarilor S.A. “Edilitate”, la care au participat acționari și reprezentanți a acționarilor cu un număr de acțiuni cu drept de vot de 368561 ceia ce constituie 71,00 procente.

PRIN VOT UNANIM AU FOST APROBATE

URMĂTOARELE DECIZII PE CHESTIUNILE DIN ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea dării de seamă a Consiliului Societății pentru anul 2014 de activitate.
2. S-a aprobat darea de seamă a organului executiv pentru anul 2014 de activitate.
3. S- aprobat raportul financiar al Societății pentru anul 2014 de activitate.
4. S-a aprobat darea de seamă a Comisiei de Cenzori și concluziile Organizației de Audit pentru anul 2014 de activitate.
5. S-au aprobat direcțiile prioritare de activitate și planul de activitate a organului executiv a Societății pe anul 2015.
6. S-a aprobat repartizarea profitului și plata dividendelor pentru anul 2014 de activitate în felul următor:
– acoperirea pierderilor anilor precedenți 30 procente – 619187 lei
– formarea capitalului de rezerve 5 procente – 103198 lei
– investițiile în vederea dezvoltării producției 15 procente – 309594 lei
– plata dividendelor 50 procente – 1031979 lei
Mărime dividendelor plătită pentru 1 acțiune va constitui 1,99 lei.
Lista acționarilor, care au dreptul de a primi dividende este întocmită la data de 20 martie 2015. Achitarea dividendelor se va efectua începînd cu data de 27 februarie 2016.
7. S-a aprobat normativele de repartizarea profitului-net pentru anul 2015 de activitate după cum urmează:

Investiții în producție	45 procente
Recompensă către organele de conducere a Societății, persoanelor cu funcții de răspundere	5 procente
Plata dividendelor	50 procente

8. S-a aprobat organizația de audit “ContServAudit” SRL pentru efectuarea auditului obligatoriu ordinar al activității Societății în anul 2015 și s-a aprobat cuantumul retribuției serviciilor ei în mărime de 38 mii lei.
9. Au fost împuterniciți membrii Comisiei de Cenzori să autentifice semnăturile președintelui și secretarului adunării generale.

Organul executiv

**Stimat(ă) acționar
al SA «Copilarie»**

Consiliul Societății Vă aduce la cunoștință despre luarea deciziei de a convoca Adunarea extraordinară a acționarelor SA «Copilarie» cu prezența lor, care va avea loc la data de 17.12.2015 pe adresa mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrân nr. 21. Începutul adunării – 17.00. Începutul înregistrării – 16.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Schimbarea denumirii întreprinderii.
2. Introducerea modificărilor și completărilor în documentele de constituire a societății.
3. Diverse

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare va fi întocmită pe data de 02.12.2015.

Cu materialele la ordinea de zi puteți lua cunoștința, începînd cu 07.12.2015, de la orele 10.00 pînă la orele 14.00, în incinta SA «Copilarie» pe adresa mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrân nr. 21.

Participanții la adunare sunt obligați să prezinte buletin de identitate iar reprezentanții lor – și procura.

Președintele consiliului societății

**Уважаемый акционер
АО „Vulcanеști-Petrol”!**

Совет АО сообщает о проведении внеочередного общего собрания акционеров в очной форме, которое состоится 24 декабря 2015 года в 11.00 часов по адресу: ст. Вулканесть, ул. Короленко, 4 (нефтебаза). Начало регистрации – 10 часов.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Досрочное прекращение полномочий исполнительного директора АО „Vulcanеști Petrol”
2. Выборы исполнительного директора АО „Vulcanеști-Petrol”.
3. Утверждение протокола внеочередного общего собрания.

При себе иметь удостоверение личности, а представителям акционеров – оформленные надлежащим образом доверенности. Списки акционеров, имеющих право на участие в собрании составлены по состоянию на 09 декабря 2015 г.

**Телефон для справок: 293-78 – 3-51
Совет АО „Vulcanеști-Petrol”**

**«COMBINATUL AUTO
NR. 7 CHIȘINĂU» S.A.**

*(sediul Societății: Republica Moldova,
mun. Chișinău, str. Otovasca, 25)*

informează despre convocarea repetată a adunării generale extraordinare a acționarilor, deoarece adunarea generală convocată pe data de 27.11.2015 nu a avut cvorumul necesar. Conform deciziei Consiliului Societății (proces-verbal din 30.11.2015) adunarea va avea loc cu prezența acționarilor la data de 18.12.2015, ora 10:00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Otovasca, 25. Înregistrarea participanților – de la ora 09:00 pînă la ora 09:50.

ORDINEA DE ZI:

1. Reorganizarea Societății prin dezmembrare (separare).
2. Aprobarea valorii de piață a patrimoniului Societății.
3. Aprobarea proiectului de dezmembrare a Societății.
4. Aprobarea bilanțului de divizare al Societății și actelor de transmitere.
5. Reducerea capitalului social al Societății prin anularea acțiunilor de tezaur.
6. Aprobarea modificărilor și completărilor operate în statutul Societății sau aprobarea statutului Societății în redacție nouă.
7. Aprobarea modificărilor la actele de constituire ale societăților existente la care va trece o parte din patrimoniul Societății ce se separă împreună cu o parte din acționarii acesteia.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală a fost întocmită de către societatea de registru «Registru-Corect» S.A. conform situației din 30.10.2015.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale acționarii se pot familiariza începînd cu 08.12.2015 în zilele lucrătoare, între orele 9:00 – 17:00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Otovasca, 25, adresînduse la persoana împuternicită – dl Cezar Pripa.

Pentru înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții – și procura autentificată în conformitate cu legislația în vigoare.

Relații la tel. 022-47-73-76.

"Banca de Finanțe și Comerț" S.A.

FIN 1 - BILANȚUL	Anul precedent celui gestionar (31.12.2014) *	Trimestrul I gestionar (30.09.2015)
1.1. Active		
Numerar și echivalente de numerar	511 157 312	693 186 504
Numerar	132 600 637	163 229 594
Depozite la vedere și echivalente de numerar	378 556 675	529 956 910
Active financiare deținute pentru tranzacționare	0	0
Instrumente derivate deținute pentru tranzacționare	0	0
Instrumente de capitaluri proprii	0	0
Instrumente de datorie	0	0
Credite și avansuri	0	0
Active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0	0
Instrumente de capitaluri proprii	0	0
Instrumente de datorie	0	0
Credite și avansuri	0	0
Active financiare disponibile pentru vânzare	7 153 163	7 144 045
Instrumente de capitaluri proprii	7 153 163	7 144 045
Instrumente de datorie	0	0
Credite și avansuri	0	0
Împrumuturi și creanțe	1 139 591 697	1 128 180 321
Instrumente de datorie	0	0
Rezerva minimă obligatorie aferentă mijloacelor atrase în monedă liber convertibilă	67 194 830	87 732 464
Credite și avansuri	1 072 396 867	1 040 447 857
Investiții păstrate până la scadență	117 602 806	159 046 068
Instrumente de datorie	117 602 806	159 046 068
Credite și avansuri	0	0
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	0	0
Acoperirea valorii juste	0	0
Acoperirea fluxurilor de trezorerie	0	0
Acoperirea investiției nete printr-o operațiune din străinătate	0	0
Acoperirea valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	0	0
Acoperirea fluxurilor de trezorerie aferente unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	0	0
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	0	0
Imobilizări corporale	120 316 803	125 034 827
Mijloace fixe	120 316 803	125 034 827
Investiții imobiliare	0	0
Imobilizări necorporale	25 131 658	23 399 372
Fond comercial	0	0
Alte imobilizări necorporale	25 131 658	23 399 372
Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0	0
Creanțe privind impozitele	0	2 449 674
Creanțe privind impozitul curent	0	2 449 674
Creanțe privind impozitul amânat	0	0
Active ce țin de contractele de asigurare și reasigurare	0	0
Alte active	19 780 188	21 038 197
Active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute pentru vânzare	97 263 245	77 779 958
Active imobilizate luate în posesie și deținute pentru vânzare	74 173 650	60 031 448
Alte active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute pentru vânzare	23 089 595	17 748 509
TOTAL ACTIVE	2 037 996 870	2 237 258 966
1.2. Datorii		
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	0	0
Instrumente derivate deținute pentru tranzacționare	0	0
Poziții scurte	0	0
Depozite	0	0
Datorii constituite prin titluri	0	0
Alte datorii financiare	0	0
Datorii financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0	0
Depozite	0	0
Datorii constituite prin titluri	0	0
Alte datorii financiare	0	0
Datorii financiare evaluate la cost amortizat	1 626 369 429	1 810 763 619
Depozite	1 375 775 984	1 589 862 465
Datorii constituite prin titluri	0	0
Alte datorii financiare	250 593 446	220 901 154
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	0	0
Acoperirea valorii juste	0	0
Acoperirea fluxurilor de trezorerie	0	0
Operațiuni de acoperire a unei investiții nete într-o operațiune din străinătate	0	0
Acoperirea valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	0	0
Acoperirea fluxurilor de trezorerie aferente unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	0	0
Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	0	0
Provizioane	3 733 463	7 128 451
Provizioane pentru beneficiile angajaților	3 593 491	6 825 980
Restructurare	0	0
Cauze legale în curs de soluționare și litigii privind impozitele	0	0
Angajamente de creditare și garanții	0	0
Alte provizioane	139 973	302 472
Datorii privind impozitele	9 767 357	5 027 095
Datorii privind impozitul curent	3 282 340	3 990 222
Datorii privind impozitul amânat	6 485 017	1 036 873
Angajamente în cadrul contractelor de asigurare și de reasigurare	0	0
Alte datorii	11 620 199	9 252 069
Capital social rambursabil la cerere	0	0

Angajamentele incluse în grupuri de cedare, clasificate drept deținute pentru vânzare	0	0
TOTAL DATORII	1 651 490 448	1 832 171 235
1.3. Capitaluri proprii		
Capital social	131 544 200	131 544 200
- Capital vărsat	131 544 200	131 544 200
- Capital subscris nevărsat	0	0
Prime de capital	73 306 009	53 749 698
Alte capitaluri proprii	0	0
- Componenta de capitaluri proprii a instrumentelor financiare compuse	0	0
- Alte instrumente de capitaluri proprii	0	0
Rezerve din reevaluare și alte diferențe de evaluare aferente:	21 903 661	21 903 661
-Imobilizărilor corporale	21 903 661	21 903 661
-Imobilizărilor necorporale	0	0
-Operațiunilor de acoperire a investițiilor nete în operațiunile străine [porțiunea efectivă]	0	0
-Conversiei valutare	0	0
-Acoperirii fluxurilor de trezorerie [partea eficientă]	0	0
-Activelor financiare disponibile pentru vânzare	0	0
Activelor imobilizate și grupurilor destinate cedării, clasificate drept deținute pentru vânzare	0	0
Părți altor venituri și cheltuieli recunoscute aferente investițiilor în entități, contabilizate prin metoda capitalului	0	0
Alte elemente	0	0
Rezerve	159 752 552	208 333 572
Rezervele (pierderile acumulate) aferente investițiilor în entități, contabilizate prin metoda punerii în echivalență	0	0
Alte rezerve	159 752 552	208 333 572
(-) Acțiuni proprii	0	10 443 400
Pierderea, profitul ce se atribuie acționarilor băncii	0	0
(-) Dividende interimare	0	0
Interese minoritare [Interese care nu presupun control]	0	0
Rezerve din reevaluare și alte diferențe de evaluare	0	0
Altele	0	0
TOTAL CAPITAL	386 506 422	405 087 731
TOTAL CAPITAL ȘI DATORII	2 037 996 870	2 237 258 966

FIN 2. CONTUL DE PROFIT SAU PIERDERE CONSOLIDAT	Anul precedent celui gestionar (31.12.2014)*	Trimestrul I gestionar (30.09.2015)
Venituri din dobânzi	124 213 962	123 831 348
Active financiare pentru tranzacționare (dacă se contabilizează separat)	0	0
Active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0	0
Active financiare disponibile pentru vânzare	0	0
Împrumuturi și creanțe	113 939 923	109 379 912
Investiții păstrate până la scadență	9 448 292	14 378 122
Instrumente derivate – Contabilitatea de acoperire, riscul de rată a dobânzii	0	0
Alte active	825 747	73 314
(-) Cheltuieli cu dobânzile	71 735 137	61 054 383
(-) Obligațiuni financiare pentru tranzacționare (dacă se contabilizează separat)	0	0
(-) Obligațiuni financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0	0
(-) Datorii financiare evaluate la cost amortizat	71 735 137	61 054 383
(-) Instrumente derivate – Contabilitatea de acoperire, riscul de rată a dobânzii	0	0
(-) Alte datorii	0	0
(-) Cheltuieli cu capitalul social rambursabil la cerere	0	0
Venituri din dividende	229	0
Venituri din active financiare pentru tranzacționare (dacă se contabilizează separat)	0	0
Venituri din active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0	0
Venituri din active financiare disponibile pentru vânzare	229	0
Venituri din taxe și comisioane	54 991 486	35 397 814
(-) Cheltuieli cu taxe și comisioane	9 096 128	9 218 544
Câștiguri (pierderi) realizate aferente activelor și datoriilor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere – net	729 369	5 180 265
Active financiare disponibile pentru vânzare	54	0
Împrumuturi și creanțe	729 315	5 180 265
Investiții păstrate până la scadență	0	0
Datorii financiare evaluate la cost amortizat	0	0
Altele	0	0
Câștiguri sau pierderi privind activele și datoriile financiare deținute pentru tranzacționare – net	0	0
Câștiguri sau pierderi privind activele și datoriile financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere – net	0	0
Câștiguri sau pierderi din contabilitatea de acoperire – net	0	0
Diferențe de curs de schimb [câștig (pierdere)]- net	23 378 496	38 627 477
Câștiguri (pierderi) din de-recunoașterea activelor, altele decât cele deținute pentru vânzare – net	1 899 899	181 354
Venituri din contracte de asigurare și reasigurare – net	0	0
Alte venituri/cheltuieli din contracte de asigurare și reasigurare – net	0	0
Alte venituri operaționale	19 681 044	10 772 927
(-) Alte cheltuieli operaționale	9 155 666	7 522 109
(-) Cheltuieli administrative	76 455 873	63 302 657
(-) Cheltuieli privind remunerarea muncii	38 978 007	30 745 532
(-) Prime	3 419 077	3 221 629
(-) Defalcări privind fondul de pensii, asigurarea socială și alte plăți	12 984 415	10 493 260
(-) Cheltuieli generale și administrative	21 074 373	18 842 236
(-) Amortizarea	7 674 884	6 987 432
(-) Mijloace fixe	4 978 562	3 905 733
(-) Investiții imobiliare	145 126	87 694
(-) Alte imobilizări necorporale	2 551 195	2 994 004
(-) Provizioane reluări de provizioane	4 812 267	8 661 400
(-) Deprecierea activelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	21 466 432	3 634 509

(-) Active financiare evaluate la cost [instrumente de capitaluri proprii necotate și instrumente derivate legate de acestea]	0	0
(-) Active financiare disponibile pentru vânzare	-9 118	9 117
(-) Împrumuturi și creanțe	21 475 550	3 625 392
(-) Investiții păstrate până la scadență	0	0
(-) Deprecierea activelor nefinanciare	0	348
(-) Mijloace Fixe	0	0
(-) Investiții imobiliare	0	0
(-) Fond comercial	0	0
(-) Alte imobilizări necorporale	0	348
(-) Investiții în companii asociate prin metoda punerii în echivalență	0	0
(-) Altele	0	0
Fond comercial negativ recunoscut imediat în profit sau pierdere	0	0
Cota parte a profitului din întreprinderile asociate	0	0
Profitul sau (-) pierderea din active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute pentru vânzare, care nu pot fi considerate activități întrerupte	0	0
Total profit sau (-) pierdere din operațiuni continue înainte de impozitare	24 498 099	53 609 802
Cheltuieli sau venituri cu impozitul aferent profitului sau pierderii din operațiuni continue	1 905 198	5 028 782
Total profit sau (-) pierdere din operațiuni continue după impozitare	22 592 901	48 581 020
Profit sau pierdere din activități întrerupte după impozitare	0	0
Total profit sau (-) pierdere aferent/exercițiului	22 592 901	48 581 020
Atribuit interesului care nu controlează	0	0
Atribuit acționarilor băncii	0	0

Informația privind activitatea economico-financiară la situația din 30 septembrie 2015

Denumirea indicatorilor	Unitatea de măsură	Normativ	De facto		
			Luna gestionară (30.09.15)	Luna precedentă celei gestionare (31.08.15)	Anul precedent celului gestionar (31.12.14) *
CAPITAL					
Capitalul social	mil. lei	≥ 100	131,54	131,54	131,54
Capitalul de gradul I	mil. lei	≥ 200	292,51	279,02	283,66
Capitalul normativ total (CNT)	mil. lei		292,51	279,02	283,66
Active ponderate la risc	mil. lei		1 124,61	1 145,53	1 350,24
Suficiența capitalului ponderat la risc (≥ 16%)	%	≥ 16%	26,01	24,36	21,01
Capital de gradul I / Active ponderate la risc	%		26,01	24,36	21,01
Capitalul normativ total / Total active	%		13,07	13,05	13,92
Mărimea calculată dar nerezerată a reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale	mil. lei		67,28	72,55	55,81
Nivelul de afectare a capitalului	%		-8,51	-10,94	-19,52
Total datorii / Total capital			4,52	4,38	4,27
Cota investițiilor străine în capitalul social al băncilor	%		20,72	20,72	24,62
ACTIVE					
Mijloace bănești datorate de bănci, cu excepția Băncii Naționale a Moldovei (suma de bază)	mil. lei		228,58	204,96	225,14
Mijloace bănești datorate de băncile străine (suma de bază)	mil. lei		225,88	202,59	223,01
Mijloace bănești datorate de bănci, cu excepția Băncii Naționale a Moldovei (suma de bază) / CNT			0,78	0,73	0,79
Mijloace bănești datorate de băncile străine (suma de bază) / CNT			0,77	0,73	0,79
Soldul datoriei la credite (suma de bază)	mil. lei		1 044,59	1 061,61	1 079,13
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază)	mil. lei		38,56	38,27	45,29
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază) / CNT	%		13,18	13,72	15,97
Soldul datoriei la credite neperformante nete (suma de bază) / CNT	%		2,47	2,27	3,68
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		3,69	3,60	4,20
Soldul activelor neperformante nete / CNT	%		15,90	19,52	27,25
Suma reducerilor calculate pentru pierderi la active și angajamente condiționale	mil. lei		115,53	123,58	105,15
Suma reducerilor pentru pierderi din deprecieri formate la active și angajamente condiționale conform SIFR	mil. lei		48,25	51,03	49,35
Suma reducerilor calculate pentru soldul datoriei la credite (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		5,05	5,08	5,24
Total credite expirate	mil. lei		33,40	48,90	40,89
Valoarea medie lunară a activelor generatoare de dobândă / Valoarea medie lunară a activelor	%		74,76	74,72	73,73
Soldul datoriei la credite în valută străină (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		27,64	26,83	20,00
Total active / Total capital			5,52	5,38	5,27
Suma expunerilor "mari" / Capitalul normativ total		≤ 5	0,41	0,43	0,37
Suma primelor zece datorii nete la credite minus reducerile / Soldul datoriei la credite net (suma de bază)	%	≤ 30	26,08	25,45	22,99
Total expuneri față de persoanele afiliate / Capitalul de gradul I	%	≤ 20	12,58	14,16	10,77
Soldul datoriei la credite (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)			0,66	0,70	0,79
Soldul datoriei la credite, suma de bază pe tipuri de debitori:					
Persoane juridice rezidente, inclusiv persoane fizice care practică activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate	mil lei		897,73	914,02	908,98
Persoane juridice nerezidente, inclusiv persoane fizice care practică activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate	mil lei		8,49	8,07	10,42
Persoane fizice rezidente	mil lei		138,38	139,53	159,63
Persoane fizice nerezidente	mil lei		0,00	0,00	0,10
Soldul datoriei la credite, suma de bază pe tipuri de monede:					
acordate în MDL	mil lei		755,88	776,78	863,28
acordate în USD (echivalentul în lei)	mil lei		112,04	112,62	118,20
acordate în EUR (echivalentul în lei)	mil lei		176,68	172,21	97,65
acordate în alte valute străine (echivalentul în lei)	mil lei		0,00	0,00	0,00
Imobilizări corporale / CNT	%	≤ 50	42,95	44,41	42,64
Imobilizări corporale și cote de participare / CNT (≤ 100)	%	≤ 100	45,44	47,02	45,20

VENITURI ȘI PROFITABILITATE					
Rentabilitatea activelor (ROA)	%		2,96	2,81	1,13
Rentabilitatea capitalului (ROE)	%		16,93	16,08	6,02
Venit net aferent dobânzilor / Total venit	%		29,34	28,89	23,33
Cheltuieli neaferente dobânzilor / Total venit	%		48,77	50,23	58,05
Venit din dobânzi anualizat / Valoarea medie lunară a activelor generatoare de dobândă	%		10,24	10,11	8,15
Marja netă a dobânzii (MJDnet)	%		5,19	5,12	3,44
Indicele eficienței (Ief)	%		146,55	142,92	117,30

LICHIDITATE					
Principiul I – Lichiditatea pe termen lung		≤ 1	0,73	0,75	0,68
Principiul II – Lichiditatea curentă	%	≥ 20%	42,53	38,35	34,18
Soldul activelor lichide / Soldul depozitelor persoanelor fizice (suma de bază)	%		86,89	75,93	73,22
Soldul depozitelor persoanelor fizice (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		69,02	71,34	69,27
Soldul depozitelor persoanelor juridice, cu excepția băncilor (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		30,97	28,65	30,72
Soldul depozitelor în valută străină (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		45,36	44,21	36,82
Mijloace bănești datorate băncilor, cu excepția celor de la Banca Națională a Moldovei (suma de bază)	mil. lei		0,18	0,16	0,17
Mijloace bănești datorate băncilor străine (suma de bază)	mil. lei		0,18	0,16	0,17
Mijloace bănești datorate băncilor, cu excepția celor de la Banca Națională a Moldovei (suma de bază) / CNT			0,00	0,00	0,00
Mijloace bănești datorate băncilor străine (suma de bază) / CNT			0,00	0,00	0,00

SENSIBILITATE LA RISCUL PIETEI					
Ponderele activelor bilanțiere în valută străină și activelor atașate la cursul valutar în totalul activelor	%		32,81	32,82	27,33
Ponderele obligațiilor bilanțiere în valută străină și obligațiilor atașate la cursul valutar în totalul activelor	%		33,19	32,40	28,09
Total active bilanțiere în valută străină / Total active	%		30,77	31,26	26,80
Total obligațiuni bilanțiere în valută străină / Total obligațiuni	%		40,53	39,80	34,67

DATE GENERALE					
Numărul total de angajați ai băncii	nr.		522	527	521
Subdiviziuni ale băncii:	nr.		51	49	47
- filiale	nr.		17	17	17
- reprezentanțe	nr.		0	0	0
- agenții	nr.		34	32	30
- puncte de schimb valutar	nr.		0	0	0

* ajustat conform audit extern

Nota: Informația este dezvăluită, conform cerințelor expuse în Regulamentul cu privire la dezvăluirea de către băncile din R. Moldova a informației aferente activităților lor.

Președintele Băncii Contabil-șef

Hvorostovschii V. Socolov S.

Consiliul SA «JLC-Invest»

a aprobat hotărârea privind convocarea adunării generale ordinare a acționarilor, cu prezența acestora, pe 6 ianuarie 2016 în sala festivă SA „JLC” situată în mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 90. Adunarea generală anuală va avea loc la ora 10.00. Înregistrarea de la 9.00 pînă la 9.45.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea dărilor de seamă anuale al Consiliului Societății pe anul 2013-2014 și examinarea raportului financiar anual al societății pentru perioada anilor 2013-2014.
2. Aprobarea dărilor de seamă anuale al Comisiei de Cenzori pe anul 2013-2014.
3. Repartizarea profitului pe anii 2013-2014. Aprobarea normativelor de repartizare a profitului pentru anul 2015.
4. Aprobarea companiei de audit și stabilirea cuantumului retribuției.
5. Aprobarea statutului societății în redacția nouă.
6. Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului în procesul verbal al adunării generale.

Toate materialele pentru ordinea de zi al adunării generale a acționarilor vor fi expuse cu 10 zile înainte de ținerrea ei, la sediul întreprinderii: mun. Chișinău, bd. Grigore Vieru, 22/1, oficiul 60, de la 10.00-12.00.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunare, a fost întocmită de RI "Registru Ind" S.A. la data de 23 noiembrie 2015.

Pentru participare la adunare acționarii prezintă buletinul de identitate, certificatul pe acțiuni, iar reprezentanții – și procura perfectată în conformitate cu legislația în vigoare.

Cheltuielile pentru transport și alte cheltuieli care țin de participarea acționarilor la adunare, societatea nu le recuperează.

Relații la tel. 21-23-53,22-49-63.

SA "Volan"

aduce la cunostinta despre convocarea adunării generale extraordinare care a avut loc la orele 12-00 pe data 27.11.2015 în incinta cladirei întreprinderii SA Volan situata pe adresa str Independentei 228 or. Edineti.

LA ADUNAREA EXTRAORDINARA SA VOTAT UNANIM

1. Depunerea în gaj a întregului imobil – complex de construcții cu teren aferent, amplasate în or. Edineț, str. Independenței 228, întru asigurarea creditelor contractate de compania "DIO-PLUS" SRL și „VOLAN” SA de la BC "Moldindconbank" SA, după cum urmează:
 - 1) Teren cu suprafața de 1,59 ha, nr. cadastral 4101224.156;
 - 2) Construcție administrativă cu suprafața de 584,0 m.p., nr. cadastral 4101224.156.01;
 - 3) Construcție accesorie – cazangerie cu suprafața de 439,5 m.p., nr. cadastral 4101224.156.02;
 - 4) Construcție accesorie – punct de trecere cu suprafața de 20,5 m.p., nr. cadastral 4101224.156.05;
 - 5) Construcție – încăpere pentru reparația auto cu suprafața de 2455,9 m.p., nr. cadastral 4101224.156.07;
 - 6) Construcție – garaj cu suprafața de 190,7 m.p., nr. cadastral, 4101224.156.08;
 - 7) Construcție cu suprafața de 1011,2 m.p., nr. cadastral 4101224.156.09, bunuri imobile care aparțin cu drept de proprietate companiei „VOLAN” S.A. la valoarea de gaj acceptată de bancă;
2. Desemnarea și împuternicirea persoanei autorizate de a semna contractul de ipotecă, acordurile adiționale și orice alte documente solicitate de bancă în legătură cu asigurarea creditelor solicitate pe d-l Gradinari Eugen – administrator SA Volan

Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața reglementată (Perioada 23-27 noiembrie 2015)

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Pondere VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
25.11.15 13:01	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificație "FRANZELUTA"	18,00	640	11520,00	Vinzare Cumparare	1779826	0,04	20,00
25.11.15 13:01	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificație "FRANZELUTA"	18,00	443	7974,00	Vinzare Cumparare	1779826	0,02	20,00
TOTAL				1083	19494,00				

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF pentru perioada 23.11.2015-27.11.2015

Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„BUDJAC” S.A.	MD14BUJA1009	10	2	948	9480,00	14,36
2	„INTERIOR” S.A.	MD14INTR1000	10	1	4 433	498535,18	5,30
3	„CASA MOBILEI” S.A.	MD14CMOB1000	20	1	5 283	447575,76	3,66
4	„SPICUL” S.A.	MD14SPIL1005	10	1	1441	21701,46	4,98
5	„BUCURIA” S.A.	MD14BUCU1002	10	1	39	5889,00	0,00
6	„LAFARGE CIMENT” S.A.	MD14CEMT1002	30	1	7	441,84	0,00
7	„TELECOM-INVEST” S.A.	MD14TELE1001	1	634	172 018	175458,36	
	Total			641	184169	1159081,60	

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„DRUMURI SOROCA” S.A.	MD14SORD1005	10	1	544	5440,00	0,00
2	„CODREANCA” S.A.	MD14CODR1003	10	1	18	180,00	0,00
3	„MOLDOVAGAZ” S.A.	MD14MOLG1004	100	2	180	18000,00	0,00
4	„BĂLȚMETREUT” S.A.	MD14BELR1006	10	1	23	230,00	0,02
5	„ESTATE GROUP” S.A.	MD14ESRO1004	4	2	160	640,00	0,00
6	„MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A.	MD14AGIB1008	200	1	3	3110,79	0,00
7	„BUCURIA S.A.	MD14BUCU1002	10	1	176	1760,00	0,01
8	„DAAC HERMES GRUP” S.A.	MD14MARS1000	1	1	560	560,00	0,00
9	„TELECOM-INVEST” S.A.	MD14TELE1001	1	2	608	608,00	0,00
10	„SUDZUCKER-MOLDOVA” S.A.	MD14ROZA1009	10	2	464	4640,00	0,00
11	„INTERPARES PRIM” S.A.	MD14ASIP1008	1	1	572	572,00	0,00
	Total			15	3308	35740,79	

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini de gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„CASA MOBILEI” S.A.	MD14CMOB1000	20	1	9316	186320,00	6,46
2	„CODREANCA” S.A.	MD14CODR1003	10	1	31	310,00	0,01
	Total			2	9347	186630,00	

Tipul tranzacției: Vânzare-Cumpărare conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„TIPOGRAFIE-HÎRTIE” S.A.	MD14TIPH1000	10	1	13 250	40000,00	40,85
2	„TIPOGRAFIE-HÎRTIE” S.A.	MD14TIPH1000	10	1	3 243	10000,00	10,00
	Total			2	16 493	50000,00	

Tipul tranzacției: Retragerea obligatorie în condițiile art.30 din Legea privind piața de capital

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„MACONRUT” S.A.	MD14MRUT1005	6	159	42102	437860,80	9,84
	Total			159	42102	437860,80	

Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 2.12.2015

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	3000,00	37328,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	85,00	47089,00
MD14RROZ1000	SA "TRANDAFIR ROZ"	0,00	10,00	10610,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1050,00	651,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1100,00	655,00
MD14ASCH1004	SA "ASCHIM"	0,00	0,50	60012,00
MD14ENER1001	BC"ENERGBANK"SA	0,00	150,00	137854,00
MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	60,01	3675,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	85,00	47090,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	95,00	43,00
MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	100,00	128,00
MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	1,00	51,00	0,00

**Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку**

2

**Проект Twinning:
Первые итоги**

2

**Возможности небанковского
рынка остаются
неиспользованными**

4

Торгово-промышленная палата открыла Центр медиации

Торгово-промышленная палата Республики Молдова открыла вчера Центр медиации – подразделение, которое будет предоставлять экономическим операторам альтернативные инструменты по урегулированию споров и конфликтов, возникающих в торговой деятельности, информирует МОЛДПРЕС.

В своем выступлении председатель ТПП Валериу Лазэр подчеркнул, что посредством этого центра возглавляемое им ведомство стремится обеспечить ответственную бизнес-среду еще одним альтернативным механизмом урегулирования торговых споров эффективным способом с точки зрения времени и средств. «Новые реалии генерируют новые вызовы и возможности, а экономическая деятельность неизбежно предполагает споры или конфликты. Так, Центр медиации призван помочь экономическим операторам быстро устранять разногласия с минимальными затратами, поскольку для бизнеса имеют значение как деньги, так и быстрота решения и сохранение репутации», – отметил Валериу Лазэр.

Присутствовавший на мероприятии министр юстиции Владимир Чеботарь оценил открытие Центра медиации ТПП и подчеркнул, что этот инструмент, который уже применяется во многих странах, «может спасти отношения между бизнес-партнерами и позволит им генерировать деньги, а не тратить их».

Открытие данного центра было оценено и Чрезвычайным и Полномочным Послом Великобритании в Республике Молдова Филом Батсоном. Дипломат выразил уверенность, что медиация играет очень важную роль в бизнесе, снижая коррупцию и разрешая споры между предпринимателями. «Разработка механизма посредничества будет предлагать молдаванам ситуацию, от которой выиграют все, а Великобритания будет поддерживать эту систему в Республике Молдова», – подчеркнул посол.

«Прибегая к нашим услугам, экономические агенты смогут разрешать конфликты мирным

путем в условиях нейтральности, беспристрастности и конфиденциальности, с помощью посредника. Так, они не только сэкономят время и избегут стрессов в судах, но смогут влиять на результаты спора. Неслучайно центр продвигает идею, что бизнес-среда держит контроль над делом», – отметил директор Центра медиации Андрей Балан.

Он добавил, что в обязанности Центра будет входить помощь сторонам в процессе медиации и в урегулировании торговых споров, продвижение и объяснение преимуществ медиации экономическим агентам, организация встреч, рабочих совещаний, се-

минаров, конференций для рассмотрения проблем, связанных с посредничеством и др.

Центр медиации был создан в соответствии с решением Совета ТПП от 12.19.2014 в рамках Торгово-промышленной палаты при поддержке Европейского банка реконструкции и развития в рамках проекта по реформированию сектора правосудия, внедряемого Центром по эффективному разрешению конфликтов, являясь частью Стратегии реформирования сектора юстиции. Его цель – предоставление альтернативных механизмов разрешения споров.

МОЛДПРЕС

Курс валют
на 2.12.2015

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	19.9802
EUR	1	21.1720
UAH	1	0.8334
RON	1	4.7481
RUB	1	0.3001

CAPITAL Market

**ВНИМАНИЮ
АКЦИОНЕРНЫХ
ОБЩЕСТВ!**

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

Объявление

Редакция газеты Capital Market проводит тендер по отбору аудиторской компании для проведения аудита издания. Заявки принимаются до 15 декабря 2015 г.

**Контактный
телефон:
022 22 77 58**

Объявление

Редакция газеты Capital Market проводит тендер на предоставление типографских услуг. Заявки от типографий принимаются до 15 декабря 2015 г.

**Контактный
телефон:
022 22 77 58**

Внимание акционерных обществ, зарегистрированных на Фондовой бирже Молдовы на 15 марта 2015 г.!

В целях выполнения положений Постановления Национальной комиссии по финансовому рынку №60/8 от 13.11.2015 "о выдаче разрешения на осуществление деятельности Многосторонней торговой системы", АО "Фондовая биржа Молдовы" сообщает, что ценные бумаги акционерных обществ, допущенных к торгам на ФБМ на 15.03.2015, будут считаться допущенными к торгам в рамках МТС. Если до 28.12.2015 (срок предусмотрен в п.5 Постановления НКФР) акционерные общества не предоставят ФБМ письменный отказ, ценные бумаги данных эмитентов будут считаться допущенными к торгам в рамках МТС по умолчанию. Отказ компании о допуске ценных бумаг к торгам в рамках МТС выражается решением Совета или Общим собранием акционеров эмитента.

Эмитенты ценных бумаг, допущенных к торгам в рамках МТС, должны соблюдать положения ст. 27.13 Правил МТС Фондовой биржи Молдовы, опубликованные в Monitorul Oficial №311-316 от 20.11.2015 и на официальном сайте ФБМ www.moldse.md.

Примечание: Данное объявление не касается эмитентов, зарегистрированных на регулируемом рынке.

Подпишись!

Подпишись на газету
Capital Market в любом отделении
«Poșta Moldovei» страны или
у наших распространителей:
Moldpresa (022) 222221
Pressinform-Curier (022) 237187
Агентство "Ediții Periodice" (022) 233740

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку, состоявшегося 26 ноября 2015 года, был рассмотрен ряд вопросов.

Учитывая невыполнение положений Постановления НКФР «О предписании страховому брокеру BROKER EXPERT SRL соблюдать условия лицензии в сфере страхования», на основании Законов «О страховании» и «О регулировании путем лицензирования предпринимательской деятельности», Административный совет НКФР принял решение оштрафовать страхового брокера BROKER EXPERT SRL, перевести штраф в государственный бюджет, повторно предписать данному брокеру соблюдать условия лицензии путем обеспечения соответствия управляющего требованиям законодательства, предупредить страхового брокера BROKER EXPERT SRL о возможности отзыва лицензии на право осуществления посреднической деятельности в случае неисполнения предписаний постановления и о необходимости безусловного соблюдения требований законодательства в сфере страхования, обязав компанию сообщить в Национальную комиссию по финансовому рынку об исполнении в течение 15 дней.

Изучив представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение выдать CIA ASITO SA предварительное согласие на получение денежных средств, полученных от процентов по государственным ценным бумагам с депозитного счета, открытого в MOLDINDCONBAN SA и размещение их на текущем счету в этом же банке.

Изучив представленные заявления, Административный совет НКФР принял решение переоформить лицензии:

– страховой компании ALLIANCE INSURANCE GROUP SA серии CNPF №000835, выданную 16 января 2009 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере страхования (общее страхование), путем замены приложения к лицензии с дополнением Класа 9 «Условия комплексного страхования в сельском хозяйстве» «Условиями добровольного страхования сельскохозяйственной техники и инвентаря»;

– страховой компании KLASSIKA ASIGURĂRI SA серии CNPF №000795, выданную 2 августа 2010 года на не-

ограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере страхования (общее страхование), путем замены приложения к лицензии с исключением следующих адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность: ул. Киевская, 128, мун. Бельцы; ул. Штефана чел Маре, 41, мун. Бельцы; ул. Гунданова, 7, г. Дрокия; ул. 31 Августа, 13, №3, г. Кагул; ул. Ленина, 204В, бюро 3, мун. Комрат; бульвар Дечебала, 91, мун. Кишинев; ул. Ленина, 54, г. Чадыр-Лунга; ул. К. Брынкуш, 3, мун. Кишинев; ул. Бэнулеску-Бодони, 45, оф. 101, мун. Кишинев; ул. Пушкина, 26, оф. 8, мун. Кишинев; ул. Пушкина, 26, мун. Кишинев; ул. Албишоара, 4, мун. Кишинев;

– страховой компании MOLDOVA-ASTROVAZ SA серии CNPF №000696, выданную 22 апреля 2011 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере страхования (общее страхование), путем замены приложения к лицензии с исключением: Класа 8 «Страхование от пожара и других природных бедствий»; Класа 13 «Страхование общей гражданской ответственности»;

– страхового-перестраховочного брокера SOCIÉTÉ DE COURTAGE SRL серии CNPF №000710, выданную 1 марта 2013 года на неограниченный срок, на право осуществления посреднической деятельности в страховании и перестраховании, путем смены наименования с страхового-перестраховочного брокера BLAJCO ASIST SRL на страхового-перестраховочного брокера SOCIÉTÉ DE COURTAGE SRL, с выдачей нового формуляра лицензии.

Кроме того, принято решение отозвать лицензию страхового-перестраховочного брокера MCA-BROKER SRL серии CNPF №000736, выданную 16 августа 2013 года на неограниченный срок, на право осуществления посреднической деятельности в страховании и перестраховании.

Административный совет НКФР одобрил изменения и дополнения, внесенные в устав Национального бюро страховщиков автотранспортных средств.

Изучив представленные заявления, Административный совет НКФР разрешил государственную регистрацию изменений, внесенных в учредительные документы страхового-перестраховочного общества MOLDCARGO SA в связи с: а) изменением юридического адреса представительства в Бельцах с ул. Штефана чел Маре, 76А, мун.

Бельцы на ул. Киевская, 128, мун. Бельцы; б) исключением представительства в Единцах по адресу: ул. Чиримпей, 68, г. Единцы; а также государственную регистрацию изменений, внесенных в данные той же компании в Государственном реестре юридических лиц в районных отделениях Государственной регистрационной палаты.

Административный совет НКФР принял решение зарегистрировать в Государственном реестре ценных бумаг:

– ценные бумаги, согласно отчету о результатах дополнительной эмиссии акций акционерного общества RADIATOR на сумму 8 134 807 леев в количестве 173 081 простых именных акций номинальной стоимостью 47 леев, за счет конвертирования кредитных долгов;

– уменьшение уставного капитала акционерного общества UNITATE на 774 655 леев путем уменьшения номинальной стоимости с 10 леев до 5 леев. Уставный капитал компании после уменьшения составит 774 655 леев (154 931 простых именных акций номинальной стоимостью 5 леев).

Изучив заявление и представленные материалы, Административный совет НКФР принял решение разрешить реорганизацию акционерного общества DRUM-11 путем дробления (выделения) с передачей части имущества компании SRL TOP DRUMURI.

Во исполнение окончательного решения суда сектора Центр от 29.01.2014, в ходе заседания было отменено Постановление НКФР «О внесении изменений в Постановление Национальной комиссии по финансовому рынку №18/9 от 14.05.2010 «О разрешении реорганизации некоторых акционерных обществ».

Рассмотрев результаты комплексной проверки соблюдения законодательства в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций AEI CIUCIULEA, Административный совет НКФР принял решение начать процедуру привлечения к административной ответственности указанной ассоциации, учитывая соответствие AEI CIUCIULEA по состоянию на 31.10.2015 требования пункта 12 Норм финансовой предосторожности.

Изучив представленные документы, Административный совет НКФР разрешил исключить из Государственного реестра юридических лиц ссудо-сберегательной ассоциации граждан DIN MINGIR из села Минжир Хынчештского района в результате ликвидации.

В целях проверки соблюдения законодательства в сфере бюро кредитных историй, в ходе заседания принято решение провести комплексную проверку деятельности Совместного предприятия BIROUL DE CREDIT SRL за период с 01.01.2013 по 30.11.2015.

Проект Twinning: Первые итоги

Как уже ранее сообщалось, Европейский союз открыл Проект Twinning в сфере пруденциального регулирования и надзора на небанковском финансовом рынке Молдовы.

Проект называется «Развитие и укрепление операционных и институциональных возможностей Национальной комиссии по финансовому рынку в сфере пруденциального регулирования и надзора». Финансируется проект Европейским союзом. Его внедрение доверено польской Комиссии по финансовому надзору (KNF) в интересах Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), ответственной за надзор на небанковском финансовом рынке Молдовы.

Проект стартовал 12 августа 2015 года и уже есть первые итоги. О них отчитались эксперты KNF представители Европейского союза Иоанна Липовшан и Гжегож Васик, лидер проекта ЕС Екатерина Яковлева и советник ЕС премьер-министра Шрихандер Рамасвами.

Так, за отчетный период Проект Twinning внес свой вклад в выполнение обязательств Республики Молдова, взятых в Соглашении о партнерстве и сотрудничестве между Европейским союзом и Республикой Молдова, отмененном и замененном Соглашением об ассоциации между Европейским союзом и Европейским комитетом по атомной энергии и странами-членами, с одной стороны, и Республикой Молдова, с другой стороны.

Было отмечено, что меры, принятые в первом квартале внедрения данного проекта, проведены в соответствии с составленной ранее повесткой дня.

В отчете упомянута конференция по открытию, организованная совместно молдавскими и польскими партнерами, в целях установления первого официального контакта всех сторон, участвующих в проекте. В конференции участвовали представители делегации ЕС в Республике Молдова, посольства Польской республики в Кишиневе, парламента и правительства Республики Молдова, НКФР, KNF, а также Национального банка Молдовы, Фондовой биржи Молдовы, Национального депозитария, инвестиционных об-

ществ, регистрационных обществ, страховых компаний, ссудо-сберегательных ассоциаций.

Кроме того, преследуя цель развития концептуальной базы надзора, основанной на рисках небанковского финансового рынка, первая миссия экспертов KNF приехала с рекомендациями по внедрению надзора, основанного на рисках в секторе страхования, о чем говорилось в рамках рабочего ателье.

В итоговом отчете за первый квартал Проекта Twinning отмечается и проведение рабочего ателье по вопросу борьбы с мошенничеством на рынке капитала (манипуляция на рынке и инсайдерские сделки) для сотрудников НКФР и участников рынка. Эксперт KNF рассказал о практических аспектах привилегированной информации, манипулировании на рынке и мошенничестве на рынке, с точки зрения норм Европейского союза. Эксперты из Польши разработали обобщение о возможностях НКФР в сфере борьбы с мошенничеством на рынке, в том числе в вопросах определения инсайдерской информации, раскрытия информации эмитентами, несвоевременного опубликования привилегированной информации, незаконного раскрытия (без разрешения) привилегированной информации, опроса на рынке, законного поведения, допустимой практики на рынке, списка инсайдеров, сделок, осуществляемых руководством, подозрительных сделок.

Хотя проект находится еще на начальной стадии, уже отмечены положительные тенденции, а также решимость участников проекта реализовать проект и успешно завершить его в ноябре 2017 года.

Пресс-служба НКФР

Леонид Талмач: “Зависть как неизлечимая болезнь”

Название этой статьи неслучайно. Мы убеждены, что, прочитав её полностью, вы поймёте реальную суть представленной информации.

В течение многих лет Moldindconbank демонстрировал один из самых динамичных темпов роста объемных и качественных показателей среди молдавской банковской системы. Таким образом, в период 2007-2014 гг. активы банка увеличились от 3,6 млрд леев до 13,3 млрд леев или в 3,7 раза. Огромный рост отметил также и кредитный портфель банка, который увеличился в указанный период более чем в 3,3 раза. Банковские депозиты (физических и юридических лиц), которые можно охарактеризовать как уровень доверия клиентов банка, также выросли более чем в 3,2 раза.

Кто-то может возразить, что это «заслуги» предыдущих периодов. Можно было бы сказать, что так оно и есть, если бы не результаты текущего года. За 10 месяцев 2015 года результаты деятельности Moldindconbank были еще более впечатляющими, активы превысили отметку в 16 млрд леев, что означает рост более чем в 2,76 млрд леев или на 20,8%, по сравнению с началом года.

Moldindconbank является вторым банком в Молдове по размеру кредитного портфеля, достигающего объема 10,3 млрд леев. А по показателям роста объема кредитов, выданных в сферах хозяйственной деятельности за 10 месяцев 2015 года, Moldindconbank занимает первое место среди банков Молдовы, что составляет практически 50% от общего роста объема кредитов, выданных по всей системе.

В то же время Moldindconbank оказывает крупнейшую поддержку государству – в настоящее время более 850 миллионов леев из ресурсов банка вложены в ценные бумаги, выпущенные правительством.

Нужно также отметить высокое качество активов Moldindconbank, о котором говорит низкий уровень проблемных кредитов, составляющий 7,78% от общего кредитного портфеля банка, в то время как в среднем по системе этот показатель приближается к 10%.

Такая же ситуация наблюдается и с депозитами, привлеченными от наших клиентов. Как было упомянуто выше, депозиты являются барометром стабильности и уверенности клиентов в успехе банка. Портфель депозитов только физических лиц по состоянию на 31.10.2015 составлял чуть более 8,4 млрд леев, а его рост на более чем 2,9 млрд леев (из которых 1,8 млрд леев – срочные депозиты и более 1,1 млрд леев – депозиты до востребования) подтверждают это доверие.

Стоит отметить, что ликвидные активы банка на 31.10.2015 составили более 5,5 млрд леев или, внимание! почти 65% от общего объема срочных депозитов, что подтверждает высокий уровень финансовой стабильности банка.

К сожалению, мне приходится прибегнуть к специфическим терминам и показателям, может быть, непонятным для некоторых читателей, но только так можно объяснить, почему Зависть может создать не только дискомфорт для некоторых, но также может повлиять на целостность банковской системы Молдовы.

В последнее время мы стали невольными свидетелями появления в некоторых СМИ информации спекулятивного характера, которая относится к якобы «участию банка в транзакциях по отмыванию денег». Честно говоря, я думал не придавать значения слухам, которые не имеют ничего общего с действительностью, но моя позиция (честь банкира), подкрепленная богатым опытом, не позволяет мне оставаться «безразличным».

Что касается необоснованных обвинений в адрес Банка о причастности к отмыванию денег, я уверяю вас и гарантирую, что все операции, совершенные в течение 2013 года, так же как и на протяжении всей истории деятельности банка, были проведены в строгом соответствии с законодательством Республики Молдова и нормативными актами Национального банка Молдовы. Moldindconbank исполнял судебные решения и постановления судебных исполнителей, которые являются юридически обязательными для любой частной или государственной организации, в строгом соответствии с законом.

Кроме того, никто не представил ни малейших доказательств того, что деньги, которые перешли через банковскую систему Молдовы (в том числе Moldindconbank), были получены незаконным путем владельцами, по этой причине эти действия нельзя считать преступными способами легализации доходов. Следовательно, об отмывании денег не может быть и речи. Был отток, смещение финансовых ресурсов (денежных) из Российской Федерации в страны ЕС. И я говорю это с уверенностью, потому что я лично проанализировал ситуацию и убежден в правдивости этой информации.

Стоит отметить, что Moldindconbank своевременно информировал Национальный центр по борьбе с коррупцией обо всех транзакциях, в строгом соответствии с действующим законодательством, а также предоставлял всю соответствующую информацию Национальному банку Молдовы. «Значительные усилия и вклад МСВ способствовали улучшению процесса предупреждения и борьбы с отмыванием денег и финансированием терроризма в Республике Молдова», – отмечается в письме НЦБК от августа 2014 года.

Все это, в том числе постоянные, абсолютно безосновательные обвинения, повышает напряжение в

обществе. Таким образом, было бы уместно, чтобы надзорные органы и соответствующие учреждения предпринимали меры, чтобы выяснить и умерить пыл в этой сфере.

Под прикрытием благих намерений так называемые «аналитики и эксперты» по защите банковской системы от якобы незаконной деятельности в банковской сфере на самом деле целятся в один из самых устойчивых столпов банковской системы Молдовы.

Мы считаем, что истинная цель этой информационной атаки совершенно иная. И что цель вновь сводится к неизлечимой зависти «кого-то», кто не хочет смириться с тем, что Moldindconbank может:

- получить самую высокую чистую прибыль в истории молдавских банков, а именно около 400 млн леев в 2014 г.;

- иметь рентабельность капитала выше 24%;
- получить общий показатель рентабельности в размере более 24,4%;

- иметь завидное качество активов;
- второй год подряд быть названным экспертами и известными международными компаниями наиболее мощным и лучшим банком в Молдове;

- добиться завидного роста активов, депозитов, кредитов, значительно превышающих средние показатели по системе;

и в то же время остаться «незамеченным» банком.

Может быть, кто-то недоволен тем, что Moldindconbank начал проект национального резонанса – «Финансовое образование», в рамках которого мы провели и транслировали на TVM1 16 образовательных программ для всего населения Молдовы. Также мы с командой банка организовали в каждом районе страны семинары для предпринимательской среды под названием «Как развивать свой бизнес – решения от Moldindconbank», в которых приняли участие более 15 тысяч предпринимателей, молодых бизнесменов и представителей местных государственных органов.

Может быть, кому-то не нравится, что Moldindconbank создал более 1300 оплачиваемых рабочих мест.

Может, кого-то смущает, что более половины вкладов из трех банков, находящихся в процессе ликвидации, были вверены Moldindconbank.

Или, может быть, кому-то «неприятно», что общее число клиентов достигло более 450 тысяч, из которых более 20 тысяч являются корпоративными клиентами (юридические лица).

Список вопросов можно продолжить, но я хочу остановиться на этом и оставить место для другой информации.

В заключение я гарантирую и хочу заверить всех наших клиентов, как мы это делали на заседаниях в 33 районах Молдовы, а также наших внешних партнеров, государственные органы, органы контроля и надзора и т.д., что:

1. Moldindconbank является и останется одним из лучших банков в банковской системе Молдовы.

2. После «решения» проблемы трех банков, находящихся в процессе ликвидации, молдавская банковская система вполне активна и здорова.

3. Moldindconbank работает, работает и будет работать в строгом соответствии с действующим законодательством.

4. Качество активов банка находится на высоком уровне, и деньги наших клиентов в безопасности и работают на их благо.

5. Финансовые резервы, образованные банком, и капитал банка могут покрыть любые возможные убытки, которые могут быть вызваны местными, региональными или международными кризисами.

Мы открыты и можем предоставить любую информацию или документальные доказательства государственным органам и органам мониторинга, как мы делали и в период наблюдения, и во время проведения внешнего аудита и анализа известными международными компаниями, по запросу НБМ в соответствии с законом.

При необходимости мы можем организовать круглые столы с участием заинтересованных лиц и ответить на любой вопрос, который их беспокоит.

Я призываю вас нарушить молчание и излечить болезнь зависти!

С уважением,

Леонид Талмач

Председатель Правления BC Moldindconbank SA

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. «О Национальной комиссии по финансовому рынку», Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

Фискальный код 1007601001293; BC «Victoriabank» S.A., филиал №11; Банковский код VICBMD2X883; Банковский счет 2251311138

CAPITAL Market

Împreună
în lumea finanțelor
Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Сократился объем депозитов в леях

Объем депозитов в леях, привлеченных банками Молдовы, на конец октября 2015 г. составил 22 млрд 571,8 млн леев, сократившись за месяц на 5 млрд 77 млн леев (-20,4%).

Как сообщили агентству InfoMarket в Нацбанке, в то же время объем депозитов, привлеченных в иностранной валюте (в пересчете на леи), уменьшился на 28,4% – до 27 млрд 548,5 млн леев.

Спад показателей обусловлен тем, что НБМ уже не учитывает данные по трем ликвидируемым банкам – Banca de Economii, Banca Sociala и Unibank.

По данным НБМ, депозиты физических лиц в леях увеличились на 1% – до 15 млрд 509,2 млн леев, а в иностранной валюте (в левом эквиваленте) снизились на 2,8% – до 19 млрд 078,6 млн леев. В то же время объемы депозитов юридических лиц в леях снизились в 1,8 раза – до 7 млрд 062,6 млн леев, а депозиты в иностранной валюте – в 2,2 раза – до 8 млрд 469,9 млн леев. При этом депозиты банков в леях уменьшились в 363 раза – с 5 млрд 41 млн леев до 14 млн 911,7 тыс. леев, а в инвалюте – в 33,8 раза – с 10 млрд 23 млн до 302,3 млн леев.

По данным НБМ, по сумме привлеченных депозитов в леях на конец октября лидировали: Moldova-Agroindbank – 6,31 млрд леев (месяцем ранее – 6,3 млрд), Moldindconbank – 6,23 млрд леев (5,91 млрд), Victoriabank – 3,82 млрд леев (3,76 млрд). В то же время по сумме привлеченных депозитов в инвалюте (в пересчете на леи) на конец октября ведущие позиции занимали: Moldova-Agroindbank – 7,67 млрд (7,7 млрд), Moldindconbank – 5,72 млрд леев (5,73 млрд), Victoriabank – 5,4 млрд леев (5,35 млрд леев), Mobiasbanca – Groupe Societe Generale – 3,23 млрд (3,26 млрд). При этом наибольшая сумма депозитов физических лиц в леях на конец октября была у Moldindconbank – 4,59 млрд леев (месяцем ранее – 4,2 млрд), Moldova-Agroindbank – 4,56 млрд леев (4,5 млрд леев), Victoriabank – 2,66 млрд леев (2,45 млрд), Mobiasbanca Groupe Societe Generale – 966,4 млн леев (939,2 млн), ProCredit Bank – 840 млн леев (843,9 млн), FinComBank – 627,4 млн леев (589 млн), Eximbank – Gruppo Veneto Banca – 609,6 млн леев (618,3 621,9 млн).

Больше всего депозитов физических лиц в инвалюте на конец октября 2015 г. привлекли: Moldova-Agroindbank – 6 млрд леев (месяцем ранее – 6,13 млрд), Victoriabank – 3,86 млрд леев (3,92 млрд), Moldindconbank – 3,83 млрд леев (3,86 млрд), Mobiasbanca Groupe Societe Generale – 1,84 млрд леев (1,87 млрд).

InfoMarket

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpres: 67770

Posta Moldovei: PM21700

Издатель: CAPITAL MARKET I.S.

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия

по финансовому рынку

Административный совет:

Председатель: Юрие ФИЛИП,

Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК,

Зоя ТУЛБУРЕ, Надежда ФИЛИП.

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Лилия АЛКАЗЭ

Тел.: /373 22/ 220-513

Прием объявлений и отчетов:

ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(угол бул. Штефан чел Маре)

Расчетный счет: 22249111050,

c/f 1003600114204,

BC «Victoriabank», S.A., fil.11, Chişinău,

BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информацион-

ных агентств «Moldpres» и «InfoMarket».

Статьи, помеченные знаком , публикуются

на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах

«Capital Market», отражает точку зрения его автора,

которая может не совпадать с точкой зрения

редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков раз-

решается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии «Edit Tipar» SRL

На финансовом рынке Республики Молдова доминируют банки, развитие же рынка капитала отошло на второй план. «Развитие рынка капитала поддерживают и международные финансовые организации, чтобы снизить зависимость от внешнего финансирования и банковского сектора, ведь стоимость финансирования на рынке капитала намного меньше, по сравнению с финансированием крупных игроков», – считает старший экономист Banca Transilvania Андрей Рэдулеску.

– Что обусловило развитие рынка капитала?

– Экономический кризис 2007 года в США, позже распространившийся по всему миру, выявил все проблемы и болевые точки банковского сектора в развитых странах и развивающихся экономиках. Банки прошли жесткую чистку в 2009, 2011, 2012 и 2013 годах, а в 2014 году мы наблюдали завершение адаптации банков к последствиям кризиса. Органы, ответственные за экономическую политику, вмешались, введя новые нормы в банковском секторе в 2007 году, которые распространились на всю мировую экономику, а изменения в банках привели к снижению объёмов кредитования. Таким образом, последствия кризиса вынудили власти Европы задуматься о развитии рынка капитала. В этом году ЕС открыл проект Единого рынка капитала в целях развития и увеличения роли рынка капитала как источника финансирования экономики.

Андрей Рэдулеску: Развитие рынка капитала может оживить экономику Молдовы

– Финансирования банками или рынком капитала?

– В США доля финансирования при помощи рынка капитала намного выше, чем в странах Европейского союза. Рынок капитала как источник денег важен для развивающихся стран Центральной и Юго-Восточной Европы, так как там отмечается дефицит капитала. После 1990 года эти страны развивались за счет поступлений капитала из развитых стран. Они были зависимы, но кризис привел к оттоку части капитала из региона. С 2008-2014 годов иностранные банки резко сократили присутствие в регионе, и если взять, к примеру, Румынию, то и в 2015 году имелся дефицит капитала. Крайне необходимо в развивающихся странах внедрять инструменты рынка капитала и повышать финансовую грамотность. Население, финансовые посредники и компании должны понять роль рынка капитала в экономическом развитии: это механизм, где встречаются спрос и предложение. Практически, в этом и состоит роль рынка капитала в деле эффективного перераспределения капиталов тем, кто в них нуждается, например компаниям.

Развитие рынка капитала поддерживают и международные финансовые организации, чтобы снизить зависимость от внешнего финансирования и банковского сектора, последний может столкнуться с таким кризисом, что это вызовет серьезные проблемы для экономических возможностей. Существует сильная взаимозависимость между развитием рынка капитала и темпами развития экономики в долгосрочной перспективе.

– В этом случае финансирование выходит дешевле?

– Здесь надо учитывать тот факт, что после кризиса 2007 года в США провели реформу регулирования банковским сектором, в странах

ЕС также применяются новые нормы на финансовых рынках.

Регулирование банков, в принципе, усилилось, риски подвергаются мониторингу. Макропрudenceальность – вот слово, которым руководствуются банки при кредитовании, поэтому это шанс для развития рынка капитала одновременно с повышением финансовой грамотности, когда все участники процесса будут четко знать плюсы и минусы такого явления, как рынок капитала. С точки зрения среднесрочной и долгосрочной перспектив, инвестиции в рынок капитала дают большую отдачу, по сравнению с любым другим инструментом, я имею в виду банковские депозиты, проценты по государственному ценным бумагам. Есть и факторы риска, и периоды потрясений на финансовых рынках, это может ударить по рентабельности инвестиций в рынок. Есть пример Китая, где этим летом низкая финансовая грамотность спровоцировала сильную панику, охватившую рынки почти мгновенно. Шанхайский индекс вырос на 60% с начала года, зато после середины июня упал на 40% практически за несколько недель. То есть процессы развития рынка капитала должны проводиться одновременно.

– Какие пути развития возможны для рынка капитала Республики Молдова?

– Сильный разрыв между банковским рынком и рынком капитала характерен для европейских развивающихся стран. Есть примеры успеха – Польша, где развитием рынка капитала занимались, это позволило стране достичь серьезных экономических успехов по сравнению с остальными странами Центральной и Юго-Восточной Европы. В этих странах Европы развитие рынка капитала должно быть правильно сбалансированным. Когда говорим о небанковском финансировании,

мы не имеем в виду исключительно биржу. Это и рынок лизинга (кстати, банк Banca Transilvania представлен в Молдове компанией BT Leasing), рынок страхования, пенсионные фонды. Очень важно, чтобы все эти составные части развивались одновременно, чтобы деньги оборачивались между всеми компонентами рынка капитала. Если наметится дисбаланс, резко возрастает риск появления нового кризиса. Так что, такое развитие уменьшает появление рисков.

– Каковы преимущества рынка капитала для Молдовы?

– Существует тесная связь между развитием рынка капитала и ростом экономических возможностей. Когда принимаются меры в отношении рынка капитала одновременно с повышением финансовой грамотности, результаты ощущаются на уровне экономического развития страны. Вот в США развитие идет при помощи рынка капитала, и все там работает хорошо. Есть кризисы, имеющие циклическую природу, но они быстро поглощаются правильно работающим рынком.

Действительно, есть периоды падения на биржах, но спустя несколько кварталов все восстанавливается, возвращается к нормальной ситуации, и биржа ведет интенсивную работу.

– Как развивался рынок капитала в Румынии?

– За последние годы здесь был принят ряд мер в этом направлении, я имею в виду меры в сфере государственных бумаг, на рынке страхования, в сфере акций, пенсионных фондов. Эти меры рекомендовали международные организации, сейчас же наблюдается оживление на рынке капитала после кризисных лет. Румыния сильно пострадала от кризиса. Многие компании покинули Румынию, банковский капитал продолжает покидать страну, но с точки зрения развития небанковского рынка капитала, уровень зависимости

нашей страны от внешнего финансирования очень низок. У Румынии много внутренних ресурсов, которые умножаются при помощи механизмов рынка.

После кризиса 2009 года Румыния была обязана согласиться на то, чтобы никого не финансировать, кроме как по высоким ценам. Европейская комиссия, Всемирный банк и ЕС выделили финансирование и рекомендовали проведение ряда структурных реформ, в том числе и на небанковском финансовом рынке. Таким образом, был дан сильный импульс развитию рынка государственных ценных бумаг, так что Румыния смогла брать займы по беспрецедентно низким процентам. На 6 и 12 месяцев заем берется под менее 1% годовых, а на десять лет – 3,5% годовых. Вот вам и результаты развития рынка государственных ценных бумаг.

Были приняты меры по рынку акций, на бирже стали котироваться бумаги государственных компаний. Это Romgaz, Nuclearelectrica, все это оживило рынок акций, привело к новому поступлению капитала, как местного, так и зарубежного.

Занялись развитием частных пенсионных фондов. Их доля с каждым годом увеличивается. Сейчас принимаются меры на рынке страхования.

По мере успешного внедрения структурных реформ, иностранные инвесторы стали смотреть на Румынию другими глазами.

– Что надо сделать Молдове, чтобы достичь уровня Румынии?

– Развивать рынок капитала вместе со всеми его компонентами. Это единственный путь, который приведет к восстановлению экономического потенциала. Сейчас занимаемся этим, а плоды будем собирать потом, в долгосрочной перспективе экономика только выиграет.

Беседовал Виктор УРСУ

Возможности небанковского рынка остаются неиспользованными

Деятельность микрофинансовых организаций и ссудо-сберегательных ассоциаций Молдовы, несмотря на перспективность, сдерживается агрессивной конкуренцией коммерческих банков. К такому выводу пришли участники недавней конференции «Возможности финансирования небанковского рынка и перспективы его развития».

Несмотря на медленный темп, небанковский финансовый рынок Молдовы за последние годы демонстрирует постоянный рост. Это значит, что продукты микрофинансирования стали привлекательнее. Регулятор рынка сообщает, что они, в первую очередь, пользуются спросом в сельской местности, где работают ссудо-сберегательные ассоциации. Во-вторых, жители и экономические агенты городов чаще обращаются к услугам микрофинансовых организаций.

«Продукты микрофинансирования пользуются все большим спросом, в 2014 году профильные компании сообщили о портфеле в размере 2,4 миллиарда леев. Эти деньги выделяются на нужды населения и малых и средних предприятий», – отметила Аурика Дойна, член Административного совета НКФР. По ее словам, около 1500 населенных пунктов Молдовы не охвачены финансовыми продуктами, в этом кроется возможность для микрофинансовых организаций и для ссудо-сберегательных ассоциаций. По мнению Аурики Дойна, самым серьезным препятствием на пути развития этих субъ-

ектов остается необходимость внешнего финансирования, что позволяет получить ликвидность и, соответственно, выдавать займы по доступным процентным ставкам. Конечно, в этом смысле коммерческие банки намного опережают компании рынка микрофинансирования.

В ходе конференции обсуждение коснулось острой конкуренции со стороны банков, так как им принадлежит сегодня свыше 60% финансового рынка. По мнению некоторых участников мероприятия, небанковский сектор располагает резервами для развития, но их надо быстрее осваивать.

«Игроками небанковского финансового рынка не следует пренебрегать. Именно благодаря разнообразию и гибкости пакета предлагаемых ими услуг небанковские финансовые компании играли и будут играть все более важную роль на рынке финансо-

вых услуг Республики Молдова, тем более что эти услуги становятся все более доступными для малых и средних предприятий», – заявил ректор ASEM Григоре Белостечник.

Участники конференции считают, что несмотря на свои возможности, деятельность игроков рынка проходит на фоне жесткой борьбы с коммерческими банками, особенно если учесть несопоставимые источники финансирования. Все же, эксперты полагают, что баланс на местном финансовом рынке возможен при условии развития небанковского рынка. А «укрепление законодательной базы составляет хорошую основу для его развития», – уверены они.

С другой стороны, игроки рынка обращают внимание, что их деятельность уязвима не только со стороны жесткой конкуренции банков, но и экономических условий. Тем

более что инфляция сокращает финансовые возможности населения, отмечает представитель «Центральной ассоциации» Эдуард Балан. Эта организация поддерживает интересы более чем 40 ссудо-сберегательных ассоциаций категории А и В.

«Объем выданных займов не упал, но снизился средний объем запрашиваемых займов. Сумма в целом растет, как и в прошлом году. Как я говорил, люди желают развивать и дальше свой бизнес», – сообщил Балан.

По информации НКФР, на молдавском небанковском рынке работает 300 ссудо-сберегательных ассоциаций и более 20 лизинговых компаний. Около 14% экономически активного населения пользуется продуктами и услугами этих компаний. Доля в ВВП небанковского финансового сектора составляет чуть менее 2%.

Лилия ПЛАТОН

Встреча во время кризиса

Около 200 производителей и экспортеров встретились 26 ноября на третьем мероприятии «PRO Export FORUM 2015», которое проходит под эгидой Организации по привлечению инвестиций и продвижению экспорта (МІЕРО) при поддержке партнеров.

Директор МІЕРО Дона Школа отметила, что эта ежегодная встреча представляет собой диалоговую платформу для компаний-экспортеров и всех, кто стремится экспортировать свою продукцию, для ознакомления с особенностями стратегий удачного экспорта.

Дискуссии в рамках «PRO Export FORUM 2015» фокусируются на трех аспектах: доступе к рынкам, доступе к финансам и доступе к информации.

«В настоящее время около 85% от общего объема экспорта Молдовы осуществляется без применения пошлин на вывозимые товары. Это стало возможным благодаря режиму свободной торговли, которым страна пользуется в рамках соглашений с ЕС, со странами СНГ, с другими государствами. Но наши компании-экспортеры проигрывают в области конкурентоспособности по сравнению с другими странами. Конкурентоспособность – это фактор, который поможет лучше использовать возможности Соглашения об углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли с ЕС, которое вступило в силу чуть более года назад», – подчеркнул замминистра экономики Октавиан Калмык на открытии мероприятия.

«Государственные учреждения так же озабочены поисками решений, способных помочь экспортерам в трудное время. Мы хотим разработать и утвердить до 2017 года такие важные документы, как Таможенный и Налоговый кодексы, которые необходимо адаптировать к европейскому законодательству. Многие положения применяемых в настоящее время этих двух документов устарели. Адаптация молдавского таможенного и налогового законодательства к европейскому также является важным моментом в повышении конкурентоспособности наших компаний. Кроме того, ведется работа по гармонизации процедур сертификации и других важных процедур для развития торговли», – добавил Калмык.

В рамках Форума экспортеров с докладами выступили 15 международных экспертов с большим опытом работы в сфере бизнеса из 4-х стран. Также на мероприятии присутствовали 4 банковских учреждения, логистические компании и представители целого ряда проектов, реализованных в Молдове с финансовой помощью партнеров по развитию, в том числе проект Всемирного банка по Улучшению конкурентоспособности П, который предоставляет гранты хозяйствующим субъектам.

Президент ТПП Молдовы Валериу Лазэр заявил, что возглавляемое им ведомство является частью сети международных и европейских торговых палат, и оно готово помочь молдавским экспортерам в определении партнеров, в получении доступа к новым рынкам в течение относительно короткого периода времени.

В рамках PRO EXPORT FORUM 2015 экспортерам были представлены актуальные электронные ресурсы, исследования, контакты и другие сведения. В следующем году планируется разработать рейтинг лучших экспортеров, а также показать преимущества их выхода на внешние рынки.

Как сообщила пресс-служба Организации по привлечению инвестиций и продвижению экспорта из Молдовы (МІЕРО), мероприятие представляет собой платформу для общения между компаниями и профильными проектами, международными экспертами и отраслевыми учреждениями, и позволяет определять инструменты и технологии доступа на рынки, источники финансирования и экспортные возможности для Молдовы.

Между тем, спад во внешней торговле Молдовы усиливается, общий объем экспорта и импорта в этом году сократился как по странам СНГ, так и Евросоюза.

По данным Национального бюро статистики, в частности, в январе-сентябре 2015 г. общий объем экспорта молдавских товаров составил \$1 млрд 448,2 млн, что на 16,6% меньше, чем за аналогичный период 2014 г. При этом экспортные поставки отечественной продукции в страны Европейского союза сократились на 0,6% – до \$899,4 млн, а страны СНГ снизились на 35,6% – до \$366,8 млн. В то же время доля ЕС в общем объеме молдавского экспорта выросла с 52,1% от общего объема в январе-сентябре 2014 г. до 62,1% – в январе-сентябре 2015 г., а доля стран СНГ сократилась с 32,8% до 25,3%.

По данным НБС, за первые девять месяцев 2015 г. импорт составил \$2 млрд 962 млн, что на 23,4% меньше, чем за аналогичный период 2014 г. При этом импортные поставки из стран Евросоюза сократились на 23,6%, до \$1 млрд 461,5 млн, а из

стран СНГ снизились на 28,5% – до \$742,7 млн. Доля стран ЕС в общем объеме молдавского импорта снизилась за указанный период с 49,5% до 49,3%, а стран СНГ – с 26,9% до 25,1%.

Например, экспорт молдавских товаров в Украину в январе-сентябре 2015 г. сократился на 37,5% – до \$26,8 млн.

Такие сведения приводит Государственная служба статистики Украины, отмечая, что за тот же период поставки в Молдову украинской продукции уменьшились на 30,3% – до \$397 млн. Исходя из этих сведений, товарооборот между Молдовой и Украиной в январе-сентябре 2015 г. составил \$423,8 млн, а отрицательное сальдо Молдовы в торговле товарами с Украиной сложилось в сумме \$370,2 млн. Следует отметить, что, по данным молдавской официальной статистики, которая расходится с украинской, за первые 9 месяцев 2015 г. Молдова сократила экспорт в Украину на 62,2% – до \$31,1 млн.

Как сообщили в Федеральной таможенной службе РФ, экспорт молдавских товаров в Россию за первые 9 месяцев 2015 г., в сравнении с тем же периодом 2014 г., уменьшился в 1,9 раза – с \$252,5 млн до \$134,6 млн.

Импорт в Молдову российской продукции снизился на 23,1% – с \$1 млрд 014,3 млн до \$780,3 млн.

Отрицательный торговый баланс Молдовы с РФ в январе-сентябре 2015 г. составил \$645,7 млн, что на 15,2% меньше, чем за аналогичный период 2014 г.

Доля Молдовы в общем объеме товарооборота РФ за указанный период не изменилась, составив 0,2%.

По данным официальной российской статистики, которая отличается от молдавской, товарооборот между Россией и Молдовой в 2014 г. составил \$1 млрд 796,4 млн, увеличившись на 3,3%, в сравнении с предыдущим годом.

При этом молдавский экспорт в Россию сократился тогда на 24,3% – до \$315,9 млн, а поставки российской продукции в Молдову выросли на 12,1% – до \$1 млрд 480,4 млн.

Отрицательный торговый баланс Молдовы с РФ в 2014 г. составил \$1 млрд 164,5 млн (+28,9% в сравнении с 2013 г.).

Влад БЕРКУ

Валерий Лазэр: Частный сектор Молдовы сомневается в эффективности Центральноевропейского соглашения о свободной торговле (CEFTA)

Об этом глава Торгово-промышленной палаты Молдовы заявил в ходе заседания торгово-промышленных палат стран CEFTA. Он объяснил, что многие экономические агенты Молдовы не вовлечены в работу в рамках CEFTA, так как страны CEFTA (Молдова, Албания, Босния и Герцеговина, Македония, Черногория, Сербия, Косово) сталкиваются с похожими проблемами, что и наша страна.

В этом контексте глава ТПП Молдовы отметил, что страны CEFTA являются членами ЕС и уже прошли этапы модернизации и трансформации, необходимые для евроинтеграции. Он подчеркнул, что их опыт поможет молдавскому частному и государственному сектору преодолеть существующие проблемы. Валерий Лазэр обратил внимание, что основные проблемы, с которыми сталкивается частный сектор – нетарифные барьеры, отсутствие общих границ со странами CEFTA, необходимость повышения качества и потенциала ТПП Молдовы.

Среди рекомендаций рабочих групп CEFTA для Молдовы Валерий Лазэр выделил: развитие логистики для эффективной транспортировки товаров между страной и CEFTA; гармонизацию национальных стандартов, в частности, в области защиты интеллектуальной собственности; развитие и углубление государственно-частного диалога; повышение качества продукции, что повлечет повышение ее конкурентоспособности; развитие благоприятного бизнес-климата; предоставление более качественных консультационных услуг для экономических агентов; продвижение информации о существующих программах развития, финансовых программах, программах сотрудничества и др.

InfoMarket

Роберт Кирнаг: Ситуация с внедрением Соглашения об ассоциации ЕС-РМ сложная, ощущается недостаток фондов

«Ситуация с внедрением положений Соглашения об ассоциации ЕС-РМ сложная, ощущается недостаток фондов и отсутствие полноценного правительства», – заявил посол Словакии в Молдове Роберт Кирнаг (Robert Kirnag).

Как передает «ИНФОТАГ», он сказал в понедельник на презентации отчета Института европейских политик и реформ (IPRE) «Последние изменения в процессе реализации Соглашения об ассоциации ЕС-РМ», что цель мероприятия – ускорить реализацию Соглашения.

«Мы горды, что оказываем Молдове поддержку, и считаем, что это не только параллельный мониторинг, но и конструктивный подход. Это представляет собой истинный дух демократии участия. Желание могут оставлять свои комментарии на форуме, я поддерживаю такой формат обмена мнениями», – сказал Кирнаг.

Представитель министерства иностранных дел и европейской интеграции (МИДЕИ) Татьяна Молчан и замминистра экономики Октавиан Калмык приветствовали проведенный институтом параллельный мониторинг того, как РМ реализует или не реализует взятые обязательства и как преодолевать возникшие сложности.

«Одним из главных достижений является завершение ратификации соглашения 28 странами-членами ЕС. Мы провели мониторинг восьми ключевых областей, а для четырех опубликовали тематические анализы – финансово-банковского сектора, реализации Соглашения о свободной торговле в Приднестровском регионе, конкуренция и внешняя помощь со стороны ЕС», – сказал директор IPRE Виктор Лутенко.

Эксперт, бывший заместитель министра иностранных дел и европейской интеграции Юлиан Гроза отметил, что правительство актуализировало Национальный план действий по реализации Соглашения об ассоциации ЕС-РМ.

«В нем предусмотрено 1758 мер. До конца 2015 г. правительство обязалось реализовать 494. На 31 октября реализовано лишь 92 или 19%», – сказал он.

Эксперты института рекомендовали властям обратить внимание на принятие до конца года пакета законов о реформе прокуратуры и Национальной антикоррупционной комиссии.

«Если говорить о секторах, то приоритетом должно быть утверждение новых законов о газе и электроэнергии, а также обсуждение и принятие новой антикоррупционной национальной стратегии, которая должна быть реализована в 2016 г.», – отметили эксперты.

ИНФОТАГ

Аграрные отходы – энергетическое богатство Молдовы

Переработка растительных отходов, без сомнения, может стать выгодным и успешным бизнесом в Республике Молдова. Эксперты считают, что наша страна располагает источниками возобновляемой энергии, которые, если правильно их освоить, повысят энергетическую независимость страны, послужат экономическому росту Молдовы, создавая новые компании, рабочие места и, не в последнюю очередь, защищая окружающую среду.

МУСОР КАК ВЫГОДНЫЙ БИЗНЕС

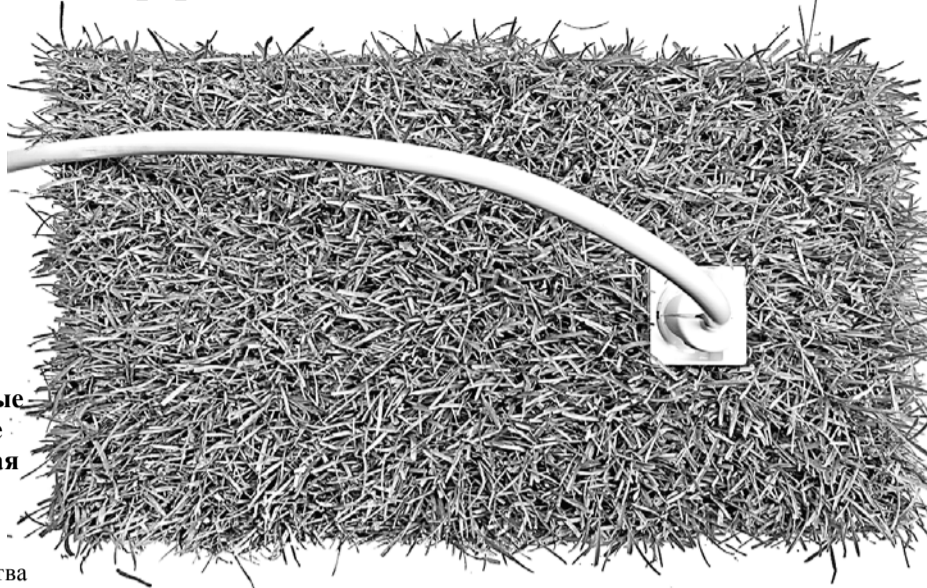
Заместитель директора Агентства по энергетической эффективности (АЕЕ) Денис Тумурук говорит, что за последнее время рынок энергии из биомассы динамично развивается, и спрос на этот вид товара можно покрыть исключительно внутренним производством. В настоящее время на рынке Молдовы зарегистрировано около 150 производителей топлива из биомассы, примерно 80 из которых действуют и производят твердое биотопливо. По географическому расположению производителей биомассы, большинство из них находятся в центральной зоне, в основном вокруг Кишинева, хотя есть и непокрытые зоны, например в Глодянах и Флорештах.

«Сейчас мы проводим анализ производственной цепочки в сфере биотоплива, собираем в районах данные о приобретении сырья, вплоть до получения готового товара. Таким образом, мы намерены выяснить, сколько стоит один брикет/гранула у производителя, в зависимости от сырья, использованной технологии, района, где ведется производство, и так далее. На рынке есть производители, использующие европейские технологии, а также работающие на украинском оборудовании. Также различно и сырье, из которого производится конечный продукт: одни используют солому, другие – древесные опилки, а третьи – отходы подсолнуха. Мы тщательно проанализируем все аспекты и в итоге получим реальные цифры в том, что касается расходов и стоимости биотоплива, производимого в Республике Молдова», – рассказал замдиректора АЕЕ.

БИЗНЕС-ИДЕИ ПОЛУЧАЮТ ФИНАНСОВУЮ ПОДДЕРЖКУ

Чтобы открыть компанию в сфере переработки отходов и производства биотоплива, необходимо располагать специальным и довольно дорогим оборудованием по производству брикетов и гранул. Чаще всего отсутствие дешевых финансовых средств является основной проблемой, с которой сталкиваются желающие начать работать в этой сфере. Более того, чтобы получить первые доходы от продажи брикетов, производители должны понести немало расходов, в том числе и связанных с приобретением сырья и созданием сети продаж.

«В рамках Проекта «Энергия и биомасса», финансируемого Европейским союзом и внедряемого Программой ООН по развитию, Агентство по энергетической эффективности участвовало

ло в создании и развитии рынка биотоплива путем продажи оборудования в кредит. Так, 16 производителей получили выгодные займы в размере до 750 тыс. леев на 3 года под привилегированную процентную ставку в 0% и возвратом в виде взносов. Первые такие договоры были заключены в конце 2013 года», – отметил Денис Тумурук.

СЫРЬЯ ДОСТАТОЧНО

По его словам, в Республике Молдова более чем достаточно сельскохозяйственных отходов, растительного мусора и навоза, а также других отходов животного и органического происхождения, которые можно использовать в энергетических целях. Чаще всего в качестве сырья для производства твердого биотоплива используется солома в пропорции 50%. Однако используются и отходы от мебельного производства или деревопереработки. Кроме того, широко используются сельскохозяйственные отходы от подсолнуха, семечек, фруктовых косточек, кожуры орехов и даже тростника. К тому же в Молдове пускает корни отрасль по выращиванию энергетических растений, в частности ивы.

Исследование, проведенное IDIS Viitorul, указывает, что в стране есть потенциал по производству биомассы более чем на 500 тысяч тонн в год, которую можно использовать в энергетических целях. На сегодняшний день местный рынок в состоянии производить примерно 41500 тонн, что эквивалентно 53 700 тыс. кубометров природного газа или 80 000 тонн угля. В 2014 году местные производители освоили 25 тысяч тонн для производства биотоплива, что составляет около 5-7% от совокупного потенциала.

ДОЛЯ «ЗЕЛеной ЭНЕРГИИ» ПОСТОЯННО РАСТЕТ

Согласно данным Национального бюро статистики, доля валового конечного потребления энергии, получаемой на основе биомассы, возросла с 4% в 2010 году до 12,0% в 2013 году. Официальная статистика берет в расчет, как правило, использование сельскохозяйственных отходов и выбросов, в основном используемых в сельской местности в целях производства теплоэнергии.

Таким образом, по информации Национального бюро статистики, получают следующие показатели валового конечного потребления энергии, получаемой на основе биомассы:

С другой стороны, Денис Тумурук утверждает, что не так давно не было официальных данных по объемам зеленой энергии, используемой в стране, так как статистика не отражала энергию, получаемую из биомассы. «Сельскохозяйственные отходы и выбросы использовались в Молдове всегда, но только сейчас этот процесс стал отражаться в официальной статистике страны», – говорит Тумурук.

НДС В 20% ОТТАККИВАЕТ МЕСТНЫХ ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ

Хотя рынок по производству биотоплива сделал резкий рывок в последнее время, есть и препятствия на пути его развития, одним из которых является НДС в размере 20% для твердого биотоплива, в то время как для природного газа применяется сниженный НДС в размере 8%. Производители биотоплива просили правительство устранить это препятствие и ввести единый НДС в размере 8% и для твердого биотоплива, и для природного газа.

Такая инициатива разработана Агентством по энергетической эффективности и должна быть передана правительству на утверждение.

По словам замдиректора агентства Дениса Тумурук, крайне важно внести изменения в законодательство и установить НДС в размере 8%, чтобы обеспечить равный налоговый подход к импортируемой энергии (природный и сжиженный газ) и энергии, производимой в Молдове (твердое топливо).

«Более того, развитие источников энергии, получаемой на основе твердого биотоплива, как частичная замена природному газу, обеспечит укрепление энергетической безопасности, развитие сельской местности, поступления налогов в бюджет страны, а также снизит вредные выбросы в атмосферу», – считает Денис Тумурук.

«Наши подсчеты показали, что в случае снижения НДС с 20% до 8%, поступления в бюджет составят около 7-10 млн леев в год. Это незначительная сумма, если учесть все те преимущества, которые получат Молдова от производства твердого биотоплива и роста этого рынка в целом», – говорит замдиректора агентства.

По его словам, нынешний режим НДС на поставки твердого биотоплива в размере 20% душит развитие отрасли, так как снижается конкурентоспособность местного производства энергии в пользу теневого рынка. «Ставка НДС в размере 8% станет стимулом для производителей твердого биотоплива по увеличению объемов производства, спрос также будет расти, что может сократить объемы неконтролируемых поставок. Здесь, однако, есть свои аспекты на уровне отношений покупатель-продавец, но эту тему надо поднимать и обсуждать», – считает заместитель директора Агентства по энергетической эффективности.

В Молдове стартовала Неделя экоэнергетики

Неделя экоэнергетики впервые стартовала в Молдове. Как передает «ИНФОТАГ», на приуроченной к этому событию пресс-конференции в понедельник вице-премьер-министр, министр экономики Стефан Брид сообщил, что в рамках недели пройдут различные мероприятия, посвященные энергоэффективности и возобновляемой энергии.

«Неделя экоэнергетики станет платформой, где встретятся спрос и предложение, знания и инвестиции. В ее рамках мы рассмотрим проекты, которые помогут производить больше и тратить меньше энергии, заботиться об окружающей среде», – сказал он.

Брид отметил, что зависимость РМ от импорта энергоресурсов благодаря усилиям как государственного, так и частного сектора, за последние пять лет снизилась на 8%. «Это говорит о том, что меры по повышению энергоэффективности и проекты по возобновляемой энергии могут стать альтернативой», – сказал Брид.

Директор агентства по энергоэффективности Михай Стратан рассказал подробнее о мероприятиях, которые пройдут в рамках недели.

«Во вторник пройдет ярмарка идей. Авторы представят проекты спонсорам и кредиторам, а лучшие из них будут награждены. В среду, 2 декабря, состоится форум «Биоэнергия-2015: Местная энергетическая автономия», в котором примут участие иностранные специалисты. На следующий день пройдет семинар на тему «Энергетическая производительность зданий и механизмы поддержки», а закроет неделю в пятницу «Гала Молдова – Экоэнергетика», где будут объявлены победители конкурса проектов», – сообщил Стратан.

ИНФОТАГ

Стефан Брид: За 5 лет Молдова сумела сократить свою зависимость от импорта энергоресурсов на 8%

Об этом и. о. вице-преьера, министра экономики заявил в ходе брифинга 30 ноября. Он отметил, что сокращение энергозависимости стало возможным благодаря внедрению механизмов энергоэффективности не только в государственном секторе, но и в частном.

По данным Агентства по энергоэффективности, в настоящее время Молдова импортирует около 88% энергоресурсов, в то время как топливо из биомассы, в том числе из сельскохозяйственных отходов, может покрыть около 50% потребления природного газа и 22% – общего потребления энергии по стране.

Кроме того, в рамках брифинга директор Агентства по энергоэффективности Михай Стратан обратил внимание, что около 90% государственных и жилых зданий нуждается в модернизации для повышения их энергоэффективности. По данным Агентства по энергоэффективности, учитывая, что около 40% конечного потребления энергии приходится на жилые здания, можно сказать, что меры по энергоэффективности могут сократить ежегодное потребление энергии в 1,8 раза.

Один из богатейших бизнесменов Молдовы, миллиардер Анатолий Стати отстоял в суде Украины право на разработку газовых месторождений

В частности, Верховный суд Украины удовлетворил иск принадлежащей ему компании Golden Derrick об отмене решения Госгеослужбы, которое аннулировало полученные ранее компанией спецразрешения на пользование недрами. Тем самым, была поставлена точка в судебных тяжбах, длившихся более года.

В интервью украинскому изданию «Деловая столица» молдавский бизнесмен назвал решение Верховного суда Украины знаковым для иностранных инвесторов, отметив, что оно подает им сигнал о том, что становятся более привлекательными и надежными условия вложения капитала в украинскую экономику. «Мы увидели, что украинские суды могут рассматривать вопросы непредвзято и не зависеть от желания влиятельных персон отнять и переделить привлекательные активы», – заявил Анатолий Стати.

Он отметил намерение инвестировать в развитие производственного потенциала компании Golden Derrick \$300 млн. «Мы рассчитываем, что в ближайшие несколько лет Украина благодаря таким вливаниям сможет увеличить добычу газа минимум на 10%. Это заметный шаг к энергетической независимости страны», – подчеркнул молдавский бизнесмен.

InfoMarket

Динамика валового потребления энергии, получаемой на основе биомассы

	2010	2011	2012	2013
Твердая биомасса (ТJ), в том числе:				
Дрова (ТJ)	7429	9136	9488	11 186
Опилки (ТJ)	6495	8081	8725	10520
С/х отходы (ТJ)	300	187	332	208
	634	868	414	444

(Источник: Энергетический баланс Молдовы, 2014 г.)

Лилия АЛКАЗЭ